

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Pris 1: 50.

Elsa i Uppsala

En skolflickas dagbok.

Stockholm.
C. F. ASKERBERGS
förlag.

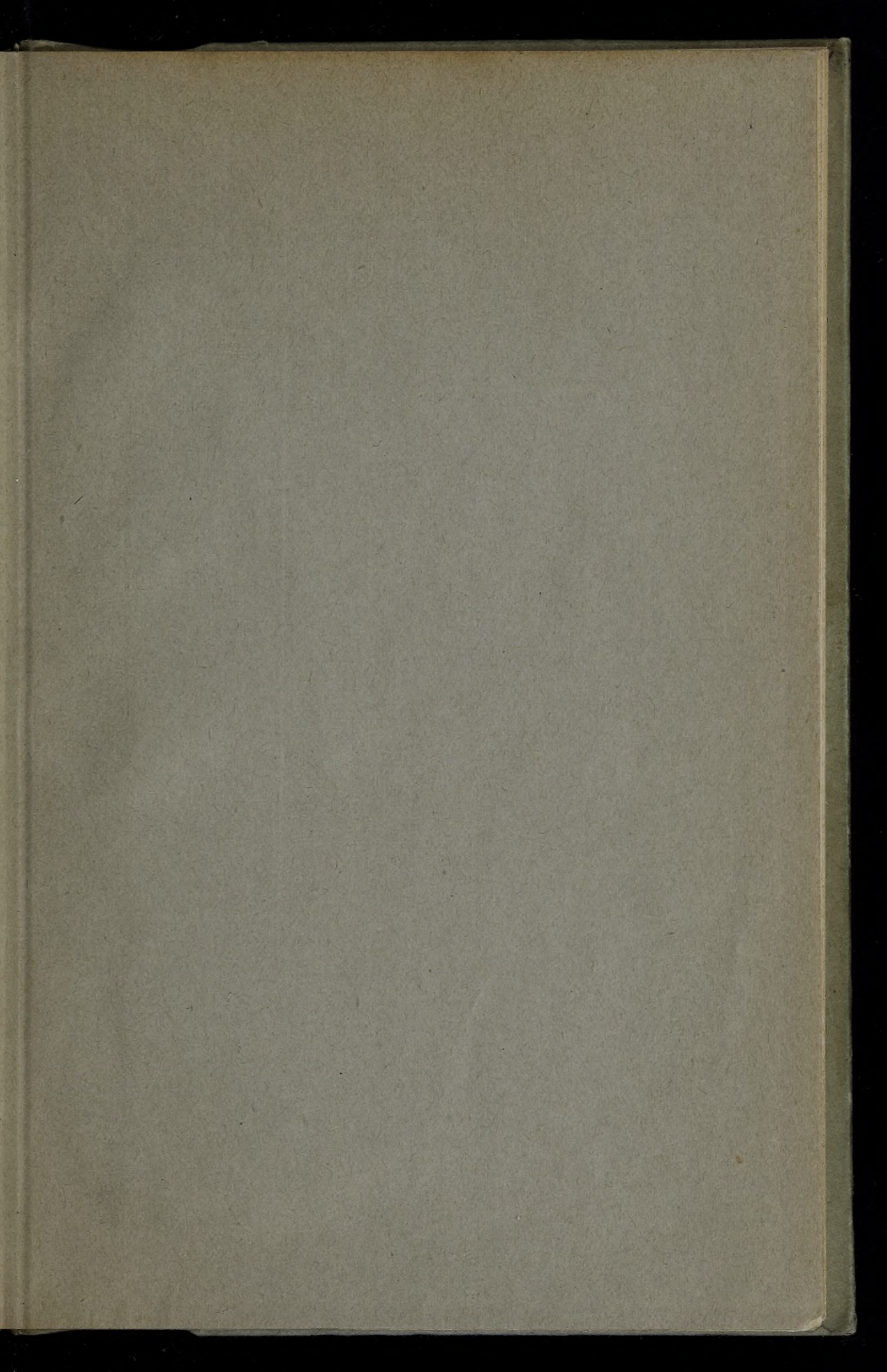
Vitt.
Sv.

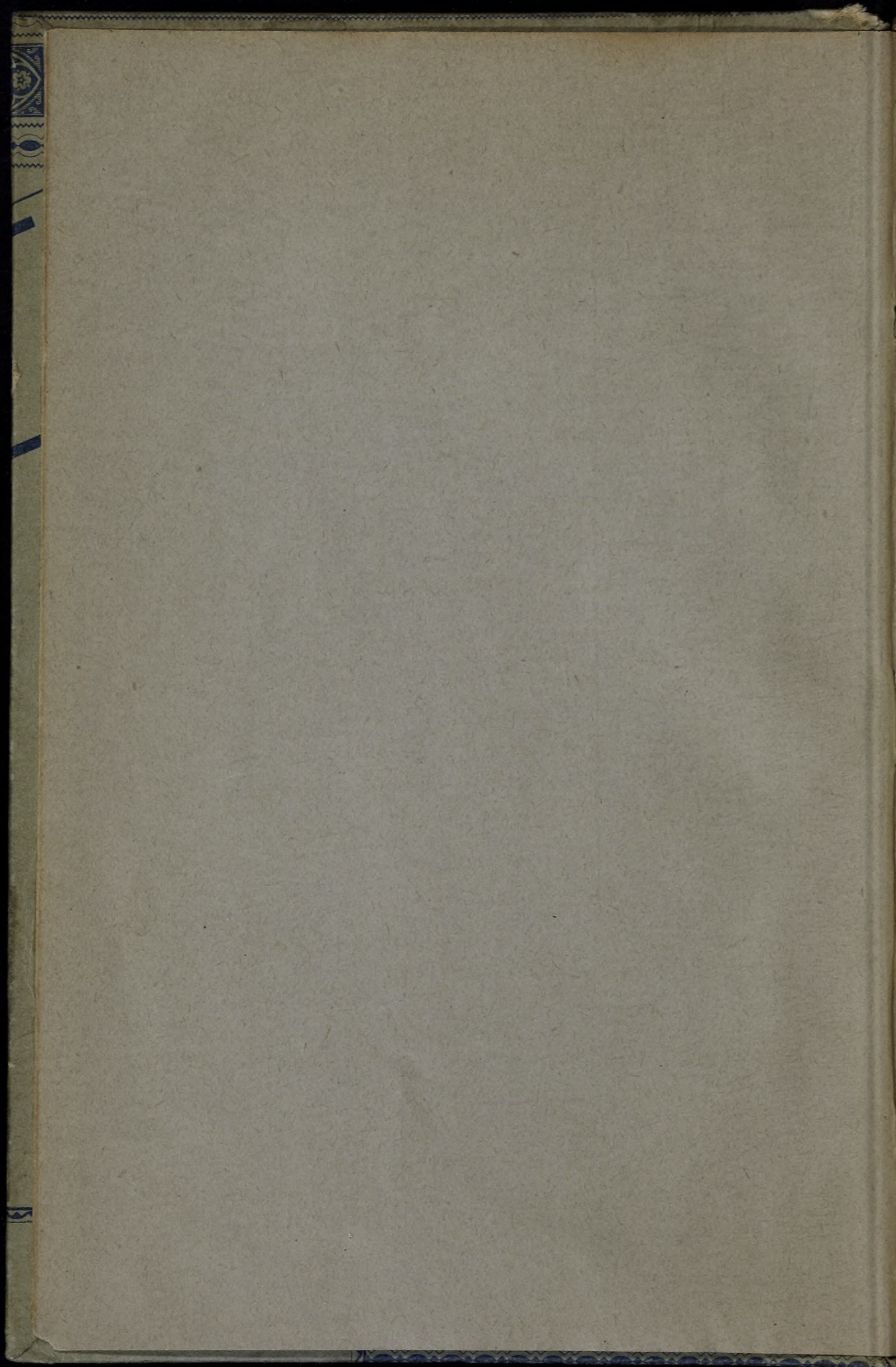
UNIVERSITETSBIKLIOTEKET, LUND

15000

401004512

ELSA I UPSALA

EN SKOLFLICKAS DAGBOK

Carl Leopold Sundbeck

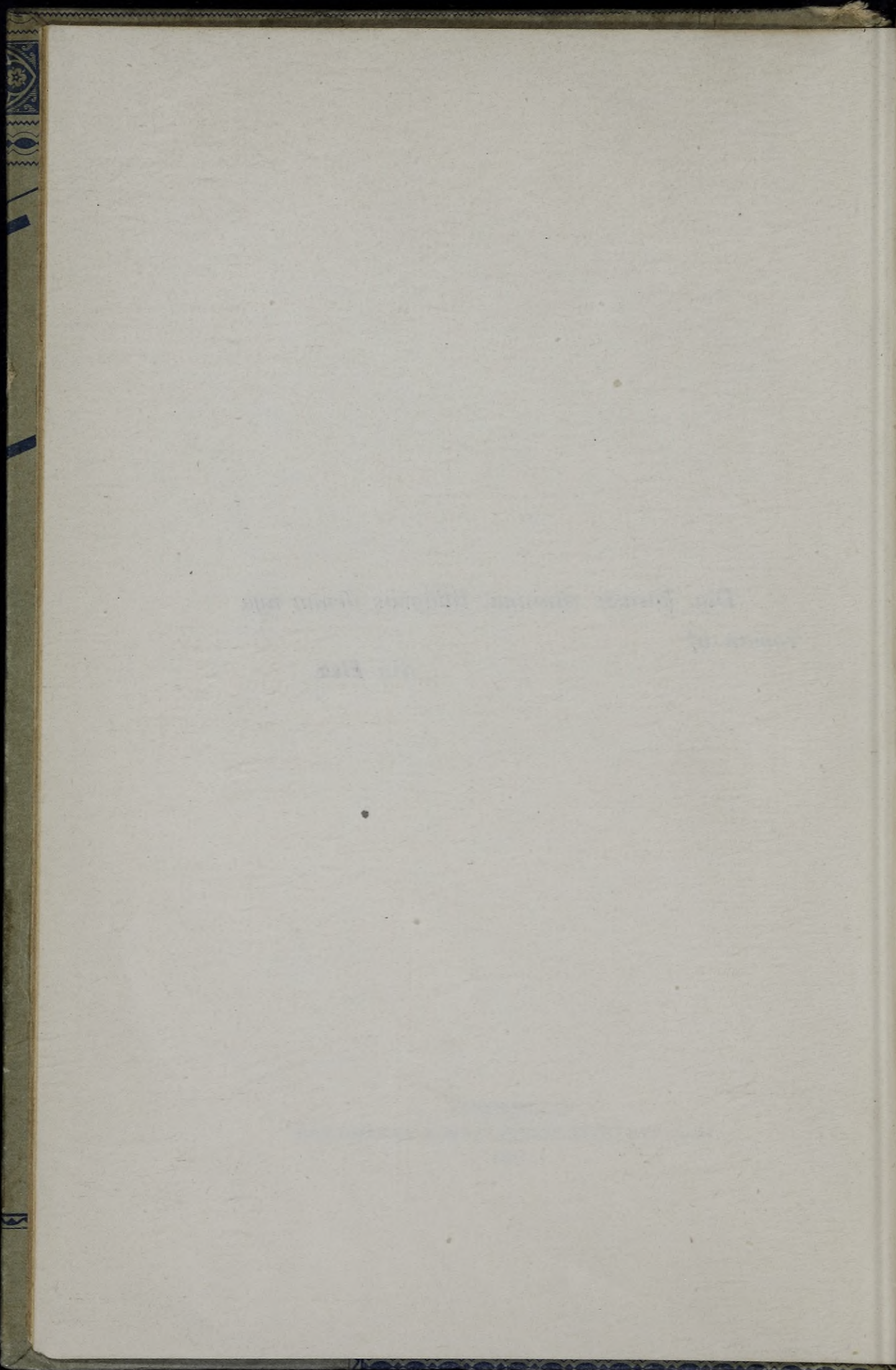

STOCKHOLM
F. C. ASKERBERGS FÖRLAG.

STOCKHOLM
GULLBERGS & HALLBERGS BOKTRYCKERI,
1897.

*Dig, käraste väninna, tillägnas denna nya
roman af*

din Elsa.

Upsala den 2 September.

Käraste Ebbl!

Nu trodde du väl, att jag glömt bort att skriva till dig, som jag lofvade, men nej du! Af öfverskriften ser du, att jag kommit fram till Upsala. Det är en universitetsstad, som ligger i Upland. Särdeles upplysande eller hur? Moster Adèle och jag kommo hit i går kväll efter att ha rest i damkupé hela vägen, så där var inget nytt att tala om. Jag läste i "Förskjuten" hela tiden. Den är bra hemsk — tycker du inte?

Vid stationen här var gamla fröken Libell och mötte oss. Hon ser ut att vara en rar gumma och vi reste genast hit hem till henne, där jag skall inackorderas. Här äro också inackorderadt ett par studenter, vet du! Den

ene heter Albert och är ej ostilig precis, fastän han är halt stackars gosse. Han skrattade mycket, och jag tror bestämdt att han druckit punsch; ja, jag vet inte säkert. Han hade jägerskjorta och inga manchetter, kan du tänka dig! Han frågade, om jag ämnade taga studentexamen, och hvad jag sedan skulle bli. "Skulle Ni ha smak för det litterära ståndet, så bli vi kamrater, sade han. Och, vet du, han bemötte mig alldeles, som jag varit en stor fullvuxen människa, hvilket jag också är. Själf ämnar han gå tidningsvägen, ty på ämbetsmannabanan gälla blott relationer, förklarade han. Och det har han inga. Han heter Albert, som sagdt, och har mörkt, kort spetsigt helskägg, men är ändå mycket ung.

Den andre, som bor här, är mycket äldre och ser inte så intressant ut. Hu! Han är fet och ljusgul, d. v. s. håret är ljusgult, och han har ljusblå ögon och en sådan där fläckskylare-halsduk, du vet. Hu! Och inte var han riktigt ren om fingerspetsarna. Men han skall vara så rysligt snäll, sade fröken Libell. Han har bott hos henne i 18 terminer, som han studerat här i Upsala. Aldrig har han varit

ute och rumlat en enda natt på hela tiden, inte så mycket som en kväll en gång, mer än de kvällar som han varit och hört föredrag, då oftast gamla fröken Libell varit med såsom när Studenternas Nykterhetsförbund haft fäst, eller Missionsföreningen firat jubileum. Albert är däremot på långt när icke så snäll, sade fröken Libell. Ja, hon hade svåra misstankar mot honom både i ett och annat. Inte nog med att han aldrig ordentligt betalar sin inackordering, utan han hyser rabulistiska åsikter! "Ja, här finnas verkliga nihilister i vårt goda Upsala", sade hon, "de äro brushufvud, som vilja kullstörta allt — troner, altaren!!"

Men då skulle du ha sett moster Adèle. Hon blef alldeles förskräckt och sade, att hon visst icke tordes lämna mig i samma hus som en nihilist, det vore så godt först som sist att se sig om efter ett säkrare ställe . . .

Nu var det komiskt att se, hur förskräckt fröken Libell blef! Hon skyndade sig att säga, att kandidat Albert visst icke var en sådan där riktig nihilist, utan de lekte blott nihilister ibland. Han var tvärtom den aldra beskedligaste unge man. "Nej då, han är

snäll han också, och så är han ju halt den stackars gossen“, sade hon, “det medför alltid en viss obelåtenhet med världen, ty jag har märkt, att alla de unga brushufvudena här af Alberts parti äro halta, enögda, skefva eller lytta på något sätt. De stackars gossarna äro ändå i själ och hjärta så innerligt beskedliga och fromma, fastän inte så beskedliga som kandidat Fridblom“. Så heter den ljusgule, förstår du.

Då lugnade moster Adèle sig, och glad blef jag, ty det är ju alltid intressant med en nihilist. O, Ebbi, mitt lilla gryn!

Här skall också bo en skolflicka till, men hon är ej kommen ännu. Jag har ännu ej sett någonting af staden, ty i går var det redan mörkt, när vi åkte hit. I morgon är det blott upprop, i öfvermorgon börjar det riktigt. Usch! — Nu ropa de att jag skall ner och spisa frukost. Adjö, käraste Ebbi. Här är klart och kyligt höstväder. Solen skiner. Just nu gå 5 studenter förbi nere på gatan. Jag skall skriva dagbok för hvarenda dag, och du skall få läsa den. Nu ropa de igen. Adjö, hasteligen din egen *Elsa.*

P, S. Vi ha nu varit ute och tittat på stan. Kyrkan var förskräckligt hög och Universitetet och Odins lund och allt det där. Jag hade min grå med svarta besättningen samt chagrinskorna. Det märkte ej moster Adèle, annars hade hon nog grymsat, ty här är fasligt smutsigt, fastän solen skiner. Några riktigt fina damer synas här visst icke, som jag hade trott, men o, så mycket studenter! Du vet väl, hur man brukade titta därhemma, om man såg en studentmössa — men här: Jag säger dig, att det hvimlar af hvita mössor. Hvarenda människa har en. Somliga ha alldes nya, och det ser stiligt ut; andra ha gamla, gulnade och smutsiga. Inte visste jag heller, att studenter kunna vara så gamla och så likna Timelius, du vet renskrifvarn. Äfven studentskorna gå klädda i lika danna mössor. En såg vådligt bra ut, men de flesta se ut som "mamsäll" Lovén, småskollärarinnan i Hösätra, du vet.

O, om du vore här Ebbi!! Mins du, hur vi sutto i bersån hos Edert sista kvällen och gräto, när din pappa beslutat låta dig upphöra med läsningen för att i stället fara ut

till din farmor, gamla öfverstinnan på Sotebyholm. Hvad i all världen skall du där att göra? Väfva? Mjölka? Stackars min lilla Ebbi! Jag förstår ej, att vi hade så mycket tårar i ögonen. Jag undrar, hvar de sitta. Då är det bättre att icke ha några anor som jag och i stället få fara hit.

Om du träffar Erik, behöfver du icke tala om min adress. Han skrifver då och är så envis. Han är ändå intet parti för mig, han, som ännu har ett helt år kvar till studentexamen och för öfrigt är blott 17 år, blott ett år äldre än jag. Jag är förståndigare nu än på den tiden, då vi lekte pantlekar och — — o, så fånigt! Mins du, säg? — Jag har strukit ett streck öfver den historien, öfver en första kärleks försvunna lycka. O, Ebbi, hvad är lifvet? — Har din Ture skrifvit till dig ännu? Hur trifs han på Karlsborg? Kallas han sergeant nu?

Nej, nu är klockan så förfärligt mycket. Farväl, farväl! Skrif snart, hör du det!!

Din egen Elsa.

Upsala den 5 Sept. kl. half 10 e. m.

Moster har rest. Hon lämnade mig en sedel i reserv, så nu behöfva vi ej äta af den billiga sorten, som Berta bjöd på i går. — *O, Berta!!* men om henne sedan.

Till middag i dag fingo vi pepparrotskött och fruktsoppa samt öl, *tante* Libell (jag kallar henne nu så) Berta och jag en half butelj ihop. Det var rätt godt.

Vårt rum är förtjusande. Berta och jag bo där. "Barnkammaren" kallar Albert det. Där har vi hvar sitt skrifbord, Berta och jag nämligen. På väggarna har hon hängt upp så rysligt mycket bland annat äfven en "Nation", som hon kallar det. Den sitter kvar efter en "smäländing", som bott här förut. "Smäländing", betyder student från Småland, och

“Nation“ är det samma som alla småländingar. De äro öfver 100, men just ingenting att se på.

När jag i förgår packade upp mina saker var äfven Mathilde med, och både hon och Berta tyckte det var storartadt. Det var också för väl att jag fick i ordning den mörkgröna. Med spetsarna till blef den verkligen näpen. Studentskan Mathilde kunde icke förstå, när jag skulle använda den. Å, bevars! Nej, nu måste jag läsa på tyskan. Mathilde ligger i rummet utanför vårt och sofver redan, det hör jag. Berta sitter här bredvid på andra sidan bordet och linierar en “rotbok“, ty hon är “rotmästarinna“ i gymnastiken och skall sätta en prick för alla, som äro borta. O, hvad vårt lilla rum är förtjusande. Allt är i min smak. O, om jag blott kunde beskrifva det! alla mina nya kamrater i sjuan, Sankt Eriks gränd, där vi möta alla studenterna på hemvägen, Berta, som är min idealflicka, Östra Ågatan med sina promenerande och detta härliga höstväder med lugna kvällar, så vi kunna sitta vid öppet fönster och höra musiken från “Flustret“ och kägeldundret från “Rullan“.

Berta vet¹ hvad hvarje hus heter och hon lär mig det. Ett heter "Imperfektum", emedan det aldrig blir färdigt . . . Kärlek, vänskap, hat:

BI|RG|ER = kärlek.

BE|RT|HA = kärlek.

!!!

Så lifvadt! Af Erik och Elsa blir det hat!

P. S. Framför mig på min pulpet i skolan står med små, små bokstäfver Karl och på nästa pulpet Herman. Det ryckte i fingrarna, men jag skref *icke* dit Erik.

Upsala den 7 Sept

I går kom en ny student hit till Libells, som heter Frans — Frans, så komiskt att heta Frans! Nu är det så fullt det kan bli omkring matbordet.

O, så treffigt det var i går med den nye Frans och hans moster! Men allt i sin ordning. Jag måste först med pinsam noggrannhet nedskrifva huru vi ha det här i "matlaget", som Albert kallar det.

Alltså: dagen efter mig kom Berta, som också är 16 år och likaledes i sjuan. Berta har en blond, väldig fläta, är storväxt och frisk samt har de klokaste ögon. Genast, när det blef bestämdt, att vi skulle ha samma rum, sade hon, att hon tyckte bra om mig,

och att vi skulle bli riktigt, riktigt goda vänner och inga hemligheter ha för hvarandra — men väl för andra, därför skrifver jag ej in i min dagbok, hvad Berta anförtrodde mig i går kväll, när vi gingo och lade oss, men Ebbe skall få veta det. — Berta har bott här ett år förut, men tycker inte om det. I synnerhet kan hon ej fördraga kandidat Fridblom och det undrar jag sannerligen icke på. Så han ser ut! som: "se här är jag, som har rätt!" Han skall blifva lärare; måtte det icke bli i vår skola. Men Berta säger, att han dessutom är mycket listigare än han ser ut. Albert tycker hon mycket bättre om. Han är också för härlig med att ständigt kunna prata. O, hvad de kifvas hvarenda middag, den ene med sitt Aftonblad, den andre med sitt Morgonblad. Men Berta säger, att Albert är något som slutar på —ist, mins det ej... pessimist, blåbandist, nej, skall fråga.

I nästa rum utanför oss bor studentskan Mathilde, 27 år, 3 månader och 11 dagar (det står i studentkatalogen). Hon är liten och sjuklig och har intet lif, jag menar midja. Hon skall bli filosofie kandidat, som de kalla

det. Hon håller med kandidat Fridblom i allt. Om han sade, att månen är en ost, så visste nog hon, om det är sötmjölks- eller schweizerost. Jag kan icke förstå, hur hon kan snarka så med den lilla kroppen.

Rummet intill Mathildes är matsal och därinnanför bor kandidat Fridblom, samt innanför honom den nye Frans. Han ser ut som en liten gosse och har ljust, urrikt hår. Han håller ännu på att växa, det syns på hans byxor och ärmor. Stackars liten Frans vara så långt hemifrån sin mamma.

Albert bor icke här. Han blott spisar och grälar här.

Nu återstår blott att beskrifva Ällinår — hon är nystafverska och heter eljest Eleonore — som äfven hör till oss. Hon var här första gången i dag och ser ståtlig ut, ljus, stor och ung, skrattar åt allt. Ällinår går på "asis" säger Berta. "Går på asis" — där är fullt med lik, som de ha för att skära uti. Så gräsligt! Men Ällinår är stark och stor som en karl. Om hon icke hade pincenez, skulle hon riktigt se bra ut.

I går, när vi suto kring middagsbordet, var också Frans' moster med, ty hon har följt honom hit alldeles som moster Adèle följde mig. Ällinår och Albert pratade som de alltid göra om allt möjligt, och Frans' moster passade på att fråga dem om allt möjligt, som kunde vara bra eller skadligt för den lille gossen. (Han är inte ful nästan söt för resten). Inte veta de ännu ens hvad han skall bli, "läsa på" säga de, så nybakad är han. Ällinår rådde honom att "läsa på" medicin, ty det lönar sig bäst, men kandidat Fridblom sade, att man i första hand icke bör se på förtjensten utan anlagen, och han tyckte sig hos Frans upptäcka anlag för det andliga ståndet. Då blef mostern förtjust och tyckte att hon märkte det samma. Alla betraktade den stackars Frans för att undersöka hans anlag, och han såg helt olycklig ut. "Han ser för ärlig ut att bli präst", sade Albert, men Fridblom genmälde, att medicinare alltid bli råa och grofva till sätt och tankar, och det var att angripa Alberts bundsförvandt Ällinor; därför pötte Berta till mig med knät, så jag fick sås på min grå, usch! Men Berta

lofvade att ta ut fläcken med hyppopodixvatten. Och när jag åter såg upp var Ällinår eldröd i ansiktet för "medicinernas råhets" skull och Albert gapskrattade och så var det full batalj. Slutligen stego vi upp från bordet och läste för maten, men bataljen fortfor tills de fingo något annat att prata om. Albert bjöd nämligen den nye Frans på en cigarr. Men mostern sade: "nej tack, Frans röker aldrig". Då började kandidat Fridblom tala om nikotinet, som är inuti alla cigarrer. Och han är med i ett sällskap, som är stiftadt mot tobaken och mot alla andra oseder och heter "Ungdomens framtid", och där är många hundra upsalastudenter med. Prins Bernadotte är herdersledamot där. Tänk så fint: jag bor i samma hus som en, som är i ett sällskap, där en prins är hedersledamot. — Mathilda talade också med sin lilla pipiga röst om nikotin och alkohol och allt möjligt, och kandidat Fridblom och hon höllo ihop mot Ällinår och Albert, som satt i gungstolen och rökade och gungade sig med det längsta benet. Men Frans' moster blef alldeles förskräckt, när hon fick höra, attt studenter få

lof att röka och gå på värdshus och dricka punsch. "Att inte rektorn förbjuder det!" Och hon anförtrodde lille Frans åt tante Libells, kandidat Fridbloms och Mathildas tredubbla vård.

Upsala den 9 September.

Skolan i full gång. Nedanför skolan rinner en å, som heter Fyris. Sigrid är den stiligaste i klassen. Mörk, smärt, lång, liflig, o, så liflig! Jag tror lärarne äro förtjusta i henne allesamman, men de äro också så rysligt snälla, åja fröknarna, lärarinnorna, äro rätt snälla också.

Det är förtjusandee vackert vid vår skola. Höga träd, grönt vid ån, septemberfriskhet i luften. Midt emot på andra sidan ån ha vi ett garfveri och en gosskola. På sidan om oss ha vi ett kloster, säger Sigrid, men det är blott ett "hem", alla kalla det "hemmet". Skall fråga, hvilka som äro inhysta där. Ack, om det i stället vore ett riktigt kloster, så romantiskt! Där bakom synes kyrkan, dom-

kyrkan, stickande upp ur det gröna. Öfver ån far en färja fram och åter. Där den lägger till på andra sidan ån, ligger just gosskolan. Det är en helpension för gossar, där de uppfostras så som flickor uppfostrades förr i världen. Öfver ån se vi hvar dag, huru de motioneras i en afstängd örtagård. De få icke se öfver till oss, utan måste alltid gå så de vända ryggen åt vår skola. Jag sade till Sigrid, att jag tyckte det var synd om dem, att de äro så strängt innestängda, men hon sade, att det är "fjellstedtare" och de förtjäna icke bättre. Så lustigt: "fjellstedtare"! De lära alla vara fader- och moder-lösa.

Vid middagsbordet hos Libells talade vi sedan också om de stackars gossarna i helpensionen, och Mathilda sade, att det är mycket rätt, att unge män hållas strängare än unga kvinnor, ty unga män ha i alla tider visat sig styggare än unga kvinnor, därför är det rätt som det är nu att gossar uppfostras i helpensioner och flickor i frihet. — Att jag aldrig tänkt på det förr! — Men Albert och Ällinår förordade samskolor, och så blef det en väldig diskussion.

Upsala den 12 September.

Bref till Ebbe: Käraste du, nu har jag riktigt kommit i ordning i den här gamla berömda staden. Det är ett arbete må du tro. Upp klockan före sju hvar enda morgon, så får man en kaffeskvätt, tittar igenom lexorna, viker upp förklädet under höstkappan. (Jag har tagit min grå till hvardag, den är så bekväm och så har jag satt båda mina ringar på samma finger, den med den röde stenen ytterst, så brukas det nu . . .) Så, som sagdt var, är det att ila ned för trapporna och ut, så man ej kommer för sent till bön. Vid "Dombron" passar det sig ofta, att vi möta de studenter, som rida ut till Polacksbacken hvar morgon. Det är de förnämre, som äro med där, det är mer än en stilig må du tro!

Jo, du må tro, Upsala är ingen småstad. Östra Ågatan är mycket stiligare än hamnpromenaden där hemma. Där flaneras det mellan klockan 2 och 3. Midt på den gatan är "Lejongapet", men det är blott af den dummare sorten, som samlas där, studenter, som likna grilljannarna på det där nothäftet, du vet. Vid 2-tiden är det också vissa herrar, som promenera genom Sankt Eriks gränd för att möta oss alla, som då komma från skolan, du förstår. Jag kunde sjunga en visa om det, Ebbi, min lilla Ebbi, tror jag!

Men kära du, framför allt hur mår du, och hur trifs du på Sotebyholm? Huru trifs din Ture på Karlsborg? Han skall ju ärfva Sotebyholm, så nu kan du sätta dig in i, att allt redan är ditt. Där skall ju vara en så förtjusande park med ekar och lindar, är det? Och ruinen på holmen, ja du är sannerligen lycklig! Men här är också bra, allt sammans är öfverstyft, som dom säger, utom skolan, ty det är för tröttsamt. De äro otäckt styfva, så jag får anstränga mig gräsligt för att följa med. I går hufvudvärk, i dag hufvudvärk! Men det finnes också det, som är fästligt må

du tro! Mina nya bekanta t. ex.! O, om du kände Berta! Det är flicka det. Hon är lika gammal som vi och är *förlofvad med en riktig herre!* Han är 24 år. Han heter Birger och är snart doktor. Han är ljus, lång, icke smärt precist, lugn, öfverlägsen i allt. Berta har hans porträtt i en medaljong. Kan du tänka dig! Han möter Berta nästan hvar dag i Sankt Eriks gränd, då vi gå från skolan, men de se då knappt åt hvarandra af öfverenskommelse. Han har riktigt friat till henne, och de skola gifta sig. De ha varit förlofvade i nästan ett år. Första gången träffades de på isen. När Berta anförtrodde mig allt detta måste jag tala om det där om Erik, ty vi skulle ju icke ha några hemligheter för hvarandra, hade vi kommit öfverens om. Men usch, hvad är det där om Erik att komma med i jämförelse med Bertas Birger! En pojk, som inte är torr bakom öronen och inte har pengar att köpa en medaljong.

För öfrigt ha vi rätt muntert här. Bredvid vår skola ligger ett *kloster!* Jo du: Papenheim heter det. Det betyder, att alla, som bo där, skola bli präster, ty präst heter papa på

latin, förstår du. De se rysligt beskedliga ut, och vi skrämma dem smått ibland med att se på dem. — Nästan hvarje eftermiddag exercera gymnasisterna på sin skolgård. De se i allmänhet käckare och hurtigare ut än studenterna, men kära du att tala med äro de ohjelpiga. Tante Libell har ett par brorsöner som jag träffat ibland. Nej pojkar ä pojkar. De måste torka litet bakom öronen. Kan du tänka dig, en af dem konverserade med mig om skridskor och frimärken!! Men med fanor och gevär se de treffiga ut. De skola ju försvara oss stackars kvinnor för ryssen. Det är ju rörande!

Men kära du, jag glömmer ju alldeles af mitt eget "matlag". Jo där ha vi t. ex. Albert — som, vet du, nästan är nihilist! Han håller med norrmännen och önskar att den svenska pöbeln — han kallar det "produktionsmedborgarne", därmed menas pöbel, säger Berta — alltså att norrmännen och pöbeln skola förena sig och befria samhället och göra en republik och taga alla egenomar ifrån egarne — t. ex. Sotebyholm! — och sedan skall det bli en ny tid. Alla skola bo i riktiga palats

och idka studier och musik. Det är rysligt snällt af honom, att han vill göra allt detta för de fattiga; säg, är det icke? Men jag förstår ej, hur han skall kunna det. Dels är han så ung, dels är han halt, han har nu också ondt i ögonen, så han har blå glasögon, så nu ser han fasligt mörk ut med sitt lilla svarta spetsiga helskägg och korta svarta hår.

Men kära du, så ha vi kandidat Fridblom, som ser något härlig ut på sina låga ben och med sitt ljusgula hår. Han är så rysligt from så! Han vill afskaffa alla teatrar och sådant. Dit går han aldrig. Häromsist var det ett stort möte, som ville afskaffa "Rullan", där det hålles konsärer, och då var han med. Äfven vill han afskaffa arméen, emedan det är ogudaktigt att vara soldat. Tänk du, hvad skulle det bli af Ture? Att afskaffa krigshären är den enda punkt, hvori kandidat Fridblom och Albert komma öfver ens, eljest disputera de i allt. Jo det är sant äfven kyrkan vilja de ha bort båda, men om du visste så vacker hon är. Vi voro där i söndags. Hon är rent af förtrollande. Men det är sannt, bredvid ligger en gammal ful, som heter

“Bondkyrkan“, det är nog den de vilja ha bort, och den är också rätt misspydande.

Nej snälla du, nu har jag skrivit så långt och det är så sent, så jag måste sluta. Godnatt! Skrif snart till din på bref mycket vändande lilla väninna

Elsa.

P. S. Söta du, tala icke om det där om Birger, du gör ju icke det för någon! Lofva det! Efter som vi ej skola ha hemligheter för hvarandra, talade jag om för Berta om dig och Ture, därför är Ture den ende, som får veta om Berta och Birger! Har du fått din ridklädning färdig, som du skref om? Huru dan är den på färgen? Skall du ha särskilda ridstöflar eller blott dina höga knäppkängor?

Elsa.

Upsala den 14 September.

Den idiotiske vaktis kom i dag och skulle stryka en lock ur pannan på mig, kan du tänka! Den der gymnastiken är också för odräglig. Hejsan, hoppсан skall det gå. Byta om klänning på fem minuter och skor på en minut, när man har höga knäppkängor som jag. Och så, när man hoppat och klättrat: hejsan, hoppсан: omklädnad.

Det enda roliga med gymnastiken är att äta bullar där. Det är modernt nu. Sigrids bulle var bortkommen i går. Sedan var han ibland upphittade saker: hårnål, kängknapp, tvål, gummi och — bullen!

Upsala den 17 September.

“Tarattatatej, trum, trum!” De äro här! De äro här på genommarsch, flera tusen man. Hvad det låter treffigt, o!! Och ändå skola vi sitta i skolan hela dagen. Dragonerna äro de stiligaste, och artilleristerna, ack artilleristerna! Jag tror, att jag såg Ture i dag; om han visste, att han kunde träffa mig här! Och få helsingar från Ebbe! — De se så solbrända och ståtliga ut. “Den bruna hyn och skuggan från hans ögonbryn.” Det är som de eröfrat staden från studenterna. Där nyss studenterna voro allt, där ser man nu blott uniformer, och studenterna sloka undan.

Sigrid känner förstås en hel hop bland de värnpliktige, som äro studenter. En reservofficer var något härlig att se. Han skall visst bli präst för öfrigt. Det är Sigrids utkorade, sade Berta. O, att vi ej hafva lof, det är grymt;

barbariskt, ociviliseradt, ofosterländskt. De komma och försvinna som en drömbild. Sådana förtjusande hästar. Herr reservofficeren var i dag på frukost hos Sigrids pappa och Sigrid anmälde de båda första timmarna såsom frånvarande för sjukdom.

Vid middagsbordet var det förstas tal om arméén och soldaterna. "Allt detta är mycket för dyrt för vårt fattiga land. Man borde i stället bygga skolor och idiotanstalter", sade Mathilde. "Det är en fördömlig lyx och prakt", sade kandidat Fridblom. "Krigen komma ju också att upphöra när hädanefter folken regera sig själfva, hvad skall man då med de där mässingsbeslagna narrarna", sade Albert. "Amen", sade Ällinår, och alla voro de så goda vänner, att det kändes i luften, och att tante efter middagen tog in äpplen och fikon och plommon och bjöd på, och Albert rökade och Mathilde tålde vid röken, som hon eljest aldrig kan. "Knektarna demoralisera kvinnorna, sade Mathilde, och det syns ju också på Sigrid, som var skolsjuk de två första timmarna i dag för den vackre reservofficerns skull!

Upsala den 1 Oktober.

Jag har icke skrivit på länge i min dagbok. Det händer ingenting. Upp tidigt, i skolan, frukost, till skolan igen, middag, spela öfver spelläxan, läsa öfver alla andra läxor, trött så man kan dö. Så gå dagarna. Så försvinner ens ungdom. Hu, "den ofantliga undervisningen", som Berta säger.

Andra kan det hända så mycket, men aldrig mig. Berta t. ex.! Aldrig är det annat än konditori Günther, Thörneblad, Dubois och konfekt i stora högar. För Sigrid är det samma historia, ja, för allesammans i hela klassen, ja, i hela skolan ända ned i fjerde och tredje klassen!

Håller på att taga lektioner af Berta i hvad alla olika slags examen kallas, och hvad

de kallas, som tagit dem. Hvad är t. ex. en medikofilare? Hvad är en humanist? Hvad är en juridikofilare? Sådant hör man ständigt, och en flicka vet genast, hur långt en student kommit och hvad han skall bli, blott hon får höra att han är teologikofilare eller prillist o. s. v. Det är svårt att lära sig. Den högsta examen är visst professor, därefter hofrättsexamen o. s. v. Ännu svårare är det att lära sig alla föreningarna. Hvar och en hör till ett par tre stycken föreningar. Jag ville helst höra till "Phylokoros". De ge ut så stilig dansmusik. Dessutom måste hvarje student höra till en Nation, och de äro ej svåra att lära sig, ty hvarje landskap i Sverige motsvaras af en Nation i Upsala. Om man nu t. ex. får veta att en student hör till Värmlands Nation och är medikofilare, så vet man, att han är värmländing och skall bli läkare samt har tagit en examen och har två kvar; får man vidare veta, att han hör till "Phylokoros", så är han glad, hör han till "Heimdal" är han en sangvinisk man, hör han till "Nykterhetsförbundet" är han melankolisk, hör han till "Verdandi" är han kolerisk, hör han till "O.D."

är han sångare, hör han till "Studenternas Missionsförening" och "Phylokoros" samtidigt så är han en vindbeutel. Detta är mycket intressant. Hör han icke till någon förening är han antingen mycket "solid" eller mycket "tungus", det är latinska ord, som äro hvarandras motsatser. Lärddt skall det vara och latin!

Upsala den 2 Oktober.

Han heter Max! Han, mitt drömnda ideal. Alltså: Bertas Birger mötte oss i går i Sankt Eriks gränd klockan två och femton. Han och en annan herre. Berta stöter sakta till mig med armbågen. Jag låtsar om ingenting. Obesvärade och toute chic gå vi uppe på trottoaren, herrarne nere på gatan utan att helsa och rökande och skämtande, som om vi varit på en mils afstånd. Birger har lofvat att aldrig helsa på Berta, när hon går från skolan; nå det ginge då heller icke an, fullt med ungar som det alltid är både före och efter. Birgers kamrat: mörk, lång, med förnämt utseende, en af dem, som rida till Polacksbacken om morgnarna. "Honom kan du få", säger Berta. Han är jurist: ju-ri-di-ko-fi-la-re! Max: så stiltigt, och jurist! Det är annat än Erik,

en pojk i nedre sjunde. Han är mörk och studerar juridik! — — —

Jag skulle vilja skriva en roman. Den skulle börja så här:

“Öfver Fyrisstaden uppgick den sena men klara oktobersolen med sina strålar förgyllande katedralens åldriga spiror. De blågula flaggorna vajade gladt från de svenska studenternas nationer. Medikofilare och juridikofilare hvimlade muntert på torget och gatorna, och trädgårdsmästarne sålde mycket blommor på platsen utanför Gillet, där skuggan var sval. En ung dam kommer gatan framåt. Hon kan vara vid pass sexton år. I snittet på hennes eleganta hösttoalett och i den diskreta originalitén, som förrådde sig i valet af hennes hatt, enkel men smakfull, kunde man läsa vittnesbördet om egarinnans fina smak, vanor och vilja. Handskar n:r 6, parasoll med smalt stålskaft. Men hör från andra ändan af gatan: trampet af hästar. En skara studenter kommer. Främst på en yster svart häst rider en ung man, mörk, högväxt med förnäma anletsdrag. Han utbyter ett hemligt tecken med den unga damen, och flyger så vidare“ . . .

Upsala den 3 Oktober.

Mathilde har en "reformdrägt". Hängslen precis som pappa! Så skojigt. Likadana jägerskjortor också. I går kväll lade Berta och jag oss så sent för krians skull om "Dalins betydelse i vår litteraturhistoria, sedd från kritisk historisk synpunkt", (o, hvad det är svårt att skriva krior, man får icke vara kvick och icke vara dum utan "sansad") och då hade Mathilde redan gått och lagt sig. Sådana lustiga yllepersedlar hon har på sig, men det finnes också med spetsar på, men då måste de också vara af ylle. Man byter blott om en gång i månaden, och det är mycket billigt för tvättens skull, säger Mathilde. Hon skall bilda en förening bland alla studentskor för reformdrägten.

Upsala den 5 Oktober.

Regnväder. Öfverallt paraplyer. Fyris börjar växa. Gossarna snedt emot oss ha ej fått någon motion i sin trädgård i dag. Vi flickor måste däremot springa ute på gatorna i vätan. Min skoning lerig och våt! Nu ropar Berta...

Upsala den 6 Oktober.

I går kväll var Sigrid här med sin släktning, en liten tyska, som heter Louise. Hon kan ej tala svenska ännu och vi icke tyska, men på något sätt skulle vi roa henne, därför klippte vi silhuetter. Det var rysligt skojigt. Nu äro väggarna i hela matsalen fulla med våra skuggbilder. Bertas fläta liknar ett handtag i nacken... och lille Frans' urriga hår... och kandidat Fridblom ser ut äfven i skuggform som: "se här är jag, som har rätt!" Han var i går så intagen af Berta, att Mathilde blef alldeles förtviflad och Berta alldeles förargad. Därför tog Mathilde en stol och satte på ett bord, klef upp på stolen och fästade sin och kandidat Fridbloms silhuett bredvid hvarandra högt öfver alla de andras. "Å, se

herrskalet Fridblom“, sa' Albert, "får man gratulera?" Men kandidat Fridblom tål aldrig skämt och svarade icke ett ord utan började genast allvarligt diskutera om föredrag, som han och Mathilde skola hålla i sina föreningar. Och så blef det stort tal om alla föreningarna igen. Albert kallar kandidat Fridbloms förening för "Värnlösa föreningen af unge män", men det heter något annat i verkligheten. Skall fråga Berta. Alberts och Ällinårs förening heter "Verdandi". Förr i världen, i urtiden, när ännu vår skola var delad i två skiljda grenar: "krokodilerna" och "risgrynen", var "Verdandi" en mycket mäktig förening, som ville afsätta konungen, men sedan de slutit en fördelaktig fred, slog de sig i ro. Då uppkom det en ny förening af endast grefvar och baroner, som blef den mäktigaste, tills äfven den gick under. Detta skedde för mycket länge sedan, och lär stå att läsa om i Odhners största svenska historia. Nu är "Studenternas halfnykterhetsförening" och de "Värnlöse unge männens förening" de mäktigaste. Äfven är "De kvinnliga studenternas förening" mycket betydande; däremot finnes det ingen manlig studentförening.

Upsala Vaksalalördag.

Aldrig skulle jag ens drömt om, att jag skulle vara med om en slik historia! Jag skulle verkligen nu, när jag riktigt tänker på det, vilja gifva den lilla gullringen, om det ej skett. Å nej, nej! Det skall vara, som det är: aimer c'ert vivre!

Här har varit marknad hela veckan, och i dag liksom exploderade marknaden. "Tiduli tidudili tu tu tu!" låter det ännu från alla positiven. Och så mycket cirkus och skjutbanor och allt möjligt! Och pip-apan! O, pip-apan på Feitens tomt! Alla människor skrattade sig halft fördärfvade, när de fingo se henne. Men karusellerna voro värst.

I eftermiddag säger Berta: "Nu ska' vi ut och fästa! Det går icke an att låta mark-

naden gå förbi så här utan att åka karusell!“
 — “Åka karusell?!“ säger jag. — “Ja visst!“
 säger hon och vi i väg. Nere på gatan komma
 Birger och hans vän Max, min idealstudent,
 rakt emot oss. O, hvilken hjertklappning jag
 fick! De stanna och helsa. Det säges någon-
 ting, det presenteras, men jag hör ej hvad de
 säga, förr än vi äro i gång igen, Berta och
 jag i midten, herrarne på hvar sin sida, Max
 vid *min* sida!

“Jag har länge önskat mig äran att bli
 förestäld för Er. I sällskap med min vän har
 jag så ofta mött er och fröken Berta“ . . . Hvad
 han är stilig, och hvad han talar förnämt, all-
 deles som när Ebbis Ture gör sig till, men
han gör sig icke till.

“Jag har också haft nöjet tidigt några
 morgnar se Er vid Dombron, det var ons-
 dagen den fjortonde, fredagen den sextonde,
 lördagen den . . .“

Hvad skall jag svara på allt detta? Jo
 jag skulle, jag borde ha sagt något, men hvad?

Vi äro på väg till Feitens tomt. Lyck-
 ligtvis är det redan skymning. Vi äro inne
 öfver allt, se trolleri och dockteater. Vi åka

karusell, flickorna i slädarna, herrarne på svanorna framför. Vi se på pip-apan, d. v. s. vi se på apan, herrarna på oss . . . "Men se då på pip-apan, hon är för lustig", säger Berta. Därpå åter till karusellen. Där är alldeles fullt med folk. Slädarna äro fulla, positiven ljuda, lyktorna skina. Vi få ej rum. Jo, om vi alla sitta på svanorna. Går det an? Ja, bevars! Birger och Berta på ett par, Max och jag på ett annat. Hu, så glatt svanen är, och så hemskt fort det går, fortare, fortare! Jag faller af, jag glider ständigt utåt! Då måste Max . . . nej, jag kan icke skriva det. Då karusellen stannade, skrattade vi båda, och Birger och Berta skrattade också, ty de sågo det. Men jag tror nog, att Berta också var nära att falla af!

Till Günthers! O, hvad jag tycker om dig nu, du glada ungdomsstad, som är så glad trots dina kulna oktoberkvällar! Hvad det är treffligt vid ljus hos Günthers i pianorummet. Det är så afskiljdt och dock midt i staden, som ligger därutanför med strilregn och paraplyer och mörker, hvarigenom blott rådhusklockan och Luudeqvistska boklådsvindstren

lysa. Högt upp under taken studielampor öfver Livius och Qvain, på Gästis gas, musik, cigarrök och stela göteborgare, i Domkyrkan aftonbön, mystik, skolflickor, fruar och fröknar... Men på Günthers vårt lilla varma, ljusa, förtjusande kryp-in med rykande choklad och pösande tårtor och Max och Birger och Berta och jag.

Brunt är den vackraste färgen på hår, brunt, just sådant som mitt, tycker Max; Birger tycker däremot guldgult är vackrast, just sådant som Bertas.

Jag hade den grå och chagrinskorna; tänk om moster Adèle sett, att jag var utan galoscher!

Men just som vi sitta som bäst i vårt pianorum, öppnas dörren och två främmande studenter komma in utaf den där förlösta sorten, som mumsa tårtor och sötsaker. Usch, så litet takt: att komma in och störa ett sällskap på det där viset. De rekvirerade t. o. m. saft och vatten till sina sötsaker. Stora karlar äta tårtor så där! Birger och Max åto förstås inga utan drucko blott öl. Sedan de

där sockergrisarna kommo kunde man ju blott tala om väder och vind, skolan och politiken — en kylig konversation.

MACKS = kärlek.

ELSAH = kärlek.

Jag undrar, om det gör något, att man stafvar det så med "cks" och "h"!

Upsala den 17 Oktober

Drömde i natt, att Fyris låg frusen, och att vi åkte skridskor där, vi fyra: Max och jag, Birger och Berta. Såg efter i Bertas drömbok, hvad det betyder att drömma om skridskor, men det stod ej. Det är en sådan dum bok. Der står: "paddor, att möta — en rik släktings död", och: "ormar att ligga på — en kär underrättelse". Då vore det väl mycket bättre, om det stode hvad "skridskor att gå på" betyder! Hvem drömmer om "paddor att möta"!

Upsala den 27 Oktober.

Vi hafva fått en ny piga, som heter Selma. Hon är vitter och har därför blifvit döpt till Selma Fikonlöf af studenterna, där hon städade förut. Hon är med i Frälsningsarmén, och det är nu ett väsen i köket skall jag säga. Mot henne är Mathilde ett intet i att hålla tal. Selma Fikonlöf är icke i den första ungdomen och ser arg ut. Rynkor kring munnen.

Berta och jag på kafferep hos Sigrid i går. Endast flickor, var för tyskans skull. Tråkigt. Kan ej förstå henne.

Upsala den 3 November.

Kan icke sofva. O, hvad lifvet dock är skönt! Ack, i Arkadien . . . Nu är den lekande ungdomstiden. O, den som kunde skrifva vers, riktigt stiliga vers för att beskrifva Upsala-sången. Allmänna sången gick marsch omkring torget. De kommo från Gillet. Skolflickorna i takt och jemna steg bredvid på trottoarerna. Basarna: "brum, brum!" tenorerna: "lif och blod för Sveriges ära!" Och stjärnenatten och Berta och Sigrid och allt. I sanning förtjusande.

Förut på kvällen voro vi i ridhuset och åsågo från läktaren, huru de redo "turer". Det är roligare än i en riktig cirkus. Fullt med skolflickor där. Hvar och en väljer ut sig en

kavaljer, som man sedan i tankarna och oss emellan kallar sin. Min klasskamrat Dagmar är där hvarenda gång och hon vet hvad hvarenda häst heter, naturligtvis också hvarenda student och hvarenda dam. Det är högst intressant. Naturligtvis paxade jag för Max. Han helsade upp på oss. Han red en svart, yster häst. Han tar sig ändå bättre ut till häst än annars. Sedan var han med oss tre och hörde på allmänna sången. Naturligtvis voro vi därefter på Günthers. Fullt med folk som alltid. Vi voro där blott i tio minuter eftersom det var sent. Max följde oss till porten, där vi hade nöjet se Albert och Allinår passera förbi oss och nyfiket titta på Max. —

Nu är det höst och gula stå träden och skolpromenaden är full af fallna blad. Gymnasisterna exercera ej mer; studenterna bära ej längre hvita mössor utan draga i stora mörka flockar upp och ned till "Universitas". De likna höstfoglar ute på slätten, den grå, vemdiga, älskade Uplandsslätten. Så förtjusande det är att stå på Östgötaspången och se nedåt Jernbron med vår skola i förgrunden och domkyrkan i bakgrunden, höjande sig ur de röda

och gula löfmassorna. Ja, nu är det höst,
men ändå är Upsala lika gladt —

g
o
d
n
a
t
t
l
l

Upsala den 8 November.

Bref till Ebbi: Tack käraste du för brevet! Här händer allt också en del saker, må du tro! O, om du vore här! Jag kunde då *tala* om det; att skriva om det är dubbelt så svårt. Vore du här, skulle du bo hos mig och Berta, och vi skulle prata hela natten, sedan vi släckt ljuset . . . *Ebbi jag är nästan förlofvad!* Du min lilla käraste väninna, för dig får intet förtigas. Nu är det sagdt — o, Ebbi! Han är jurist. Han heter Max. Är det inte stilig? Han är mörk! Han är lång och smärt och lekfull och glad och dock en riktig herre, må du tro!

Sist vi råkades var det den 6 November, Gustaf Adolfs födelsedag, du vet. Då är alltid här rysligt festligt. Sång och tal och facklor

och allt det där i Odins lund. Sedan hade vi (*vi!*) kommit öfver ens om att gå till Günthers, som är ett konditori, förstår du. Men tante Libell och alla här skulle i stället gå på en fäst, som Fosterländska Studentförbundet tillstått. Då voro Berta och jag tvungna att gå med dit. Du kan tänka, att vi voro något förtretade! — Max och Birger, som stodo och väntade på oss . . . Inte kunde vi med att säga det till tante! Vi hade kommit öfver ens att träffas vid Lundeqvistska boklådan, och nu måste Berta och jag och tante, kandidat Fridblom, Mathilde, Älinår, Albert, lille Frans gå en helt annan väg till fästen.

Då hittade Berta på att säga, att hon måste ha handskar, ty, ser du, handskbutiken ligger där bortåt Drottninggatan, så då kunde vi träffat de våra. Men Älinår sade, att man visst icke behöfde handskar bland studenter, "de äro blott kamrater, och inte har man handskar bland kamrater". Så gick det om intet. För öfrigt visste tante mycket väl, att vi ej hade pengar till några handskar. Då sade Berta, att hon lofvat hemta Dagmar, som bor vid torget, men då voro vi redan vid Svart-

bäcksgatan. "Hvarför har du inte sagt det förut", sade tante. Nu förstod Mathilde, att det måtte vara något intressant å bane, och därför sade hon i sin ljufvaste ton: "det är så godt, att vi gå den vägen allesammans, så komma vi icke isär." — Kan tänka! Så gingo vi Svartbäcksgatan framåt mot torget. Det regnade, och det var icke mycket folk ute. I sitt fönster skyltade guldsmed Markström med förlofningsringar och så söta andra ringar med små råttor på. Vi kunde ej låta bli att stanna där. Men kandidat Fridblom anser alla smycken vara af ondo, och Mathilde sade, att det förnedrar kvinnan att bära dylikt krimskrams och hänga på sig som en majstång. Sedan vi fått veta allt detta gingo vi vidare.

På torget — hvem kommer där arm i arm om icke Birger och Max! Och eftersom Berta och jag gingo ensamma före hela den andra högen, gingo de rakt på oss och helsade! Sedan gingo vi med Max och Birger på hvar sin sida rätt öfver torget för att gå till Günthers. Vi voro så förbryllade Berta och jag, att vi icke sade, att vi i stället voro på väg till Gillet och hade alla de andra med

oss, ty efter oss kommo de allesammans, sist lille Frans. — Quelle situation!

“Birger, vi kan inte gå med till Günthers, vi och alla de, som äro efter oss, äro ju på väg till Gillet!” sade Berta och brast nästan i gråt. — Birger vände sig om, som man tryckt på en fjäder någonstädes i honom, och fick se tante och alla de andra alldeles bakom, sist lille Frans. Max gjorde också hasteligen helt om. “Å f—n!” sa’ han. — Alla stannade. Tablå!

Max fann sig dock genast, gick rakt på tante, helsade och sade sitt namn. Ömsesidigt helsande och presenterande. Ällinår fick syn på Birger och sade i det hon kraftigt slog honom i handen: “gamla goda kamrater, vet ja!” Birger gjorde en grimas och lyfte på hatten. Lustigast var att se Fridblom och Max, som Berta presenterade för hvarandra. “Å tusan, kandidat Fridblom, som talade så vackert för rösträtten sist på Norrlands Nation”, sa’ Max. “Jag talade vid detta tillfälle icke för rösträtten”, svarade kandidat Fridblom grammatikaliskt, “utan jag talade för den allmänna undervisningen.” — “Ja, visst! ja, visst!

undervisningen“, sa' Max och vände sig till lille Frans, som kom fram och bockade sig för honom.

“Nå, skall du inte gå upp efter Dagmar?“ frågade tante. Jo visst, jo Dagmar var det! Och den stackars Berta gick in i Dagmars port. Sedan kom hon ut igen om en stund och sade, att Dagmar ej skulle gå på fästen. Då gingo vi allesamman till Gillet, Max pratande med tante. Han trodde väl, att han behöfde blidka henne för min skull.

På Gillet var förfärligt mycket folk, tal och sång, men ingen dans, så det var just intet bevändt med det. Det var så trångt, att man kunde aldrig få vara för sig sjelf. Bland de första vi sågo var Dagmar, som kom och helsade på tante! Men Berta höll sig undan, och tante har sedan intet sagt om det.

Birger och Max bjödo oss allesammans på supé (Fridblom och Albert också!), men tante svarade för allesammans (Fridblom och Albert också!), att vi icke voro hungriga, och att vi druckit the, innan vi gingo hemifrån.

Punsch och rödt vin fick man dricka så mycket man ville, och Allinår drack gladeligen

punsch, skålande till höger och vänster. Kandidat Fridblom drack endast vichyvatten.

Musiken spelade en marsch och alla började marschera rundt om punschborden, som det gällt att i stormmarsch undsätta Lützen. Tante och Mathilde med kandidat Fridblom emellan sig och arm i arm voro bland de första. Allinår grep sin "kamrat" Birger, och så bar det i väg med dem. De som voro ytterst i cirkeln måste taga riktiga lunkentus-steg för att marschera i takt. Gamla gummor riktigt flögo fram. Sångarne i spetsen: "Söner af ett folk som blödt!" Det var lustigt som på en cirkus. Emellertid fingo vi därigenom andrum, och Max drog mig med sig till en soffa, och vi skrattade båda utan att behöfva säga någonting, då vi tänkte på det lustiga sätt, hvarpå vi kommit till Gillet. De andra marscherade oupphörligt rundt och rundt, och musiken dundrade, så vi voro alldeles ostörda, fastän vi suto midt på långväggen i stora salen.

Max frågade, om jag tyckte det var roligt, — — och så sade han, att han tyckte det var roligt, därför allenast, att jag var där . . .

Ebbi, min lilla älskade väninna, om du vore här, så skulle vi prata om tusende saker, men nu har jag skrivit så långt, så jag måste sluta. Skrif snart till mig, hör du! Tusende kära hälsningar från din egen lilla

Elsa.

P. S. Det spetsprofvet du sände i brevet är mycket för svårt för mig. Skall du ha sådana på ditt linne? Kära du, jag får så grofva händer af den välsignade gymnastiken, så jag kan ej virka så fint, men de äro förtjusande! (jag menar spetsarna, ej händerna).

Upsala den 23 November.

I går kväll var Sigrid hos oss för att ta' igenom den tyska lexan med Berta och mig, ty hon kan nu så mycket tyska, som hon lärt sig af sin lilla slägting. När vi gjort undan det, spelade jag öfver min musiklexa, de andra suto och väntade, men pigan Selma och tante dukade fram aftonmåltiden. Då!! Då fingo vi höra ett fasligt oväsen i trapporna och dunsande mot tamburdörren, den stöts upp, ett himlaskrik af alla flickorna och infarande kommer, blek som ett lik — kandidat Fridblom! Han sjönk maktlös ned i tantes gredelina ämma. Röfvare hade jagat honom ända från Linnégatan, sade han andfådd. Vi blefvo så rädda, att vi hackade tänder.

Här är verkligen hemskt i staden. Det

sägs, att flera rövvarband äro organiserade. På Drottninggatan har en student blifvit rånad, ett par ha kastats i ån, och många andra ha fått stryk. Tante Libell berättade också fasliga historier om huru det gick till fordomsdags i Upsala. Det var äfven då ständiga strider med gesäller och slagtare, men då segrade alltid studenterna, och för riktigt länge sedan duellerade studenterna med hvarandra som i romaner. Tantes farfars studentvärja finnes ännu kvar hos hennes bror, som är i "verken" i Stockholm. Men så tog kungen och regeringen bort alla studenternas påhitt och företrädesrättigheter för att göra dem mer rättvisa och demokratiska, och kandidat Fridblom säger, att han ändå aldrig skulle ha burit värja.

Efter maten vågade Sigrid icke gå hem, och hvarken kandidat Fridblom eller lille Frans vågade att följa henne. Därför telefonerade Selma Fikonlöf från kolhandlarens på nedra botten till Sigrids pappa och bad, att Sigrid måtte få stanna kvar hos oss, och det fick hon. Det var minst sagdt förtjusande. Vi bäddade åt henne på stolar framför soffan

inne hos oss och lågo sedan och pratade tills förfärligt sent. Det var dubbelt behagligt för att det var så hemskt ute, och Sigrid berättade allt, hvad tyskan berättat henne om de tyska studenterna. Kan man tänka sig: de ha riktiga uniformer som husarer eller artillerister och äro modiga och stolta och inte alls som endast läskarlar. De dela sig i små afdelningar, som igenkännas på sina olika färger, och de flickor, som de tycka om, bära samma färger som studenterna. Sedan talade vi om Sigrids "löjtnantspräst", som vi alla kalla honom.

Vi hade ljuset släckt, för att inte tante skulle se att vi voro vakna, annars hade vi nog heller icke pratat så mycket, men i mörkret är man mera öppenhjertlig. — Sigrid svärmar för militärer och kan icke förlika sig med att bli prästfru. — Jag är glad om Max blir hofrättsråd eller blott häradshöfding. Berta talade först om honom; jag hade aldrig börjat därmed, fastän det var mörkt. Sigrid sade emellertid att både hon och hela skolan visste det! — Jag förstår inte, hvarför Sigrid inte vill bli prästfru. Det som är så idylliskt. Tänk

en prästgård på landet med stora askar och ekar, röda flyglar, hästar, kor, får och sin egen lilla pastor . . .

“Tala inte om pastor!” skrek Sigrid, så jag trodde Mathilde i rummet utanför skulle vakna, och hon började gråta: “Pastor, usch, en beskedlig en, en, som inte är karl! Och för öfrigt är nu för tiden hvarenda skräddare- och målaregesäll, som babblar på bönemöten ju pastor, liksom djurläkare och tandpetare äro doktorer och deras fruar doktorinnor!” Men då var det Bertas tur att ta illa vid sig, men Sigrid afbröt henne och sade, att hennes löjtnantspräst vore besluten att gå ut som frivillig i första krig, som blir i världen, och göra sig henne värdig eller dö. Det är så likt Sigrid: öfverspändt som alltid . . . “Det är skamligt att studenterna här äro så fega“, sade hon sedan, så att nu under snart fjorton dagars tid de låtit jaga sig från stadens ena ända till den andra af några plåtslagare och sotarpojkar. Det skulle aldrig hända i Tyskland, där man ännu vet, hvad ära är. Louise, (det är tyskan) hade sagt, “att hennes bror, som student i Göttingen duellerat sex gånger, den

sjette gången blott därför, att han hade olika åsigter med någon i politik och den gången var den farligaste, ty han blef då så svårt sårad, att han måste ligga till sängs i lång tid, men hvarje dag fick han då friska rosor af en flicka, som han tyckte om, och det hjälpte, så han blef bra. Han kunde också dricka femton seidlar öl på en kväll, om han ville, utan att darra på handen.“ Då sade Berta, att hon trodde, att Louise narrats, och frågade, om icke äfven studentskorna duellerade i Tyskland. “Där finnas inga studentskor, det är just saken det“, sade Sigrid, “så där konkurrera de ej heller med läkarne, så det vore bra för dig och din Birger.“

Det måtte vara romantiskt i Tyskland, ifall icke Louise ljugit, men där lär det också vara så, att flickorna bo i pensionat, som äro som kloster, och gossarna hvar som helst i staden: alldeles motsatt mot här. Stundom bli flickorna enleverade ur pensionaten. Det behöfs aldrig här, där allt är tråkigt!

Berta föredrar ekmöbler i sin salong framför klädda! Jag har alltid tänkt mig en röd schaggmöbel med stort snörmakeri. Jag för-

står ej, hur Berta kan vilja ha matsalsmöbler i sin salong. Den stackars Sigrid kunde icke tänka på sådant hon, ty om hennes vän går i främmande krigstjänst, får hon taga det landets sed, där han blir general. Det är synd om Sigrid! — Mycket krukväxter vill jag också ha och en stor spis, där vi skola sitta i skymningen framför brasan. När vi började tala om dylikt, sade Sigrid att hon var sömnig. — Spisen ja! Berta och hennes man skola då komma och helsa på oss, och jag gör i ordning kaffebricka med duk som jag sjelf sytt eller fått i lysningspresent. På kaffebordet skall äfven finnas marmelad och likör, det är modernt. Tänk om Berta och jag komma att bo i samma stad! — Mitt hjerta, mitt hjerta!

Upsala den 3 December.

På Carl den tolfte dag träffade jag *honom* (icke Carl den tolfte utan Max). Vi voro blott ute och promenerade en liten stund; det är ett förtjusande vinterväder med rimfrost och månsken. Birger och Berta voro naturligtvis med, och Berta berättade, att Sigrid varit hos oss öfver natten, men hon sade ingenting om matsalsmöblerna. Emellertid kom jag att säga orsaken, hvarför Sigrid stannat, nämligen att röfvare jagat kandidat Fridblom. Då såg Max på Birger, och båda brusto i gapskratt.

“Röfvare, ha, ha, ha!” och så skrattade de.

“Jaså han lopp ända hem!”

Kan man tänka sig, att det var *de*, som skrämt honom så rysligt. Först var det visst icke deras mening att skrämma honom, men

då han i mörkret tog dem för "röfvare" och började springa, så hade de sprungit efter på skoj. Under en gatlykta kände de igen honom, och då sprungo de ändå fortare efter och hojtade. — Max ville nödvändigt höra om igen, hur han tog sig ut, då han kom fram, stötte upp tamburdörren och nedsjönk i hvilstolen. Då skrattade Max, skall jag säga, och vi alla också förstås.

De påstodo att nästan alla rövvarhistorierna äro sådana.

Vi talade sedan om jul och skiljsmessa. Tänk, om de visste hemma, att jag tusen gånger heldre blefve kvar i Upsala öfver julen, än jag reser hem — om jag blott finge det!

Upsala den 9 December.

Ingenting är så stiligt som domkyrkan, icke ens aulan i "universitas". Det tycker Max med. Jag förstår ej hvad Albert och Fridblom hafva för smak, som ej tycka om kyrkan! Berta, Sigrid och jag gå nu nästan hvar kväll i aftonbön. Det är förtjusande. Nästan hela "sjuan" är där. Sigrid, som alltid är så kvick och hittar det rätta, sade, att hon önskade hon hade haft hundrade kransar af hvita liljor och svärdslijor för att kunna lägga i alla kungarnas och hjältarnas grafkor. Och vi undrade om de döde kunde höra psalm-sången, ty om kvällarna är det så vacker psalm-sång, då hela "sjuan" sjunger. — När det är ljus blott i midten af kyrkan såsom vid afton-bönerna, är det allra vackrast; då är det andra

såsom en värld med osynliga gränser, befolkad af kungliga andar, helgon och englar, och glorian kring de målade englarnes panna lyser som halfmånar uppe i taket.

Och sedan att komma ut i snön och källden och mörkret, det är också patent! Borta vid gamla "kuggis" stå då några mörka figurer, som vi alls icke tro äro "röfvare", fastän de genast komma emot, när vi gå ut af kyrkoport.

Upsala den 17 December.

Fyris har frusit till för första gången i vinter. Färjan har inställt sina turer till stor sorg för dem, som haft råd att segla på den. Här är narigt och kallt. De stackars gossarna i helpensionen snedt öfver ån se blåfrusna ut och mer än vanligt förskrämda, om vi någon gång på skämt ställa så till, att vi möta dem, då de släppas ut på gatan. Staden har verkligen blifvit ödslig på några få dagar, ty många studenter äro resta. Ingen går heller ut i detta vädret. Hu, så det blåser nordan!!

Om kvällarna lär det däremot gå muntert till värre, ty nu är det examen och examensfest hvarenda kväll. Afven Birger har tagit en examen. "I anatomi", säger Berta. Hon vet, hvad det heter. Det lär vara obegripligt

svårt att taga examen! De allra flesta studenter äro också förlästa. De se så bleka och ynkliga ut, och jämt möter man dem, emedan de äro ordinerade att motionera sig i friska luften. När jag ser dem, blir jag riktigt förskrämd, att Max skall bli en sådan där med hängande hufvud, glåmiga ögon, darrande knän. Nej, tusen gånger heldre får han då slippa att någonsin ta någon examen.

I kväll har Birger examensfäst. De äro så förargade öfver, att de blott få hålla på till klockan elfva. "Är det ett fritt land", tyckte Max, "där man kan förbjudas att ha litet muntert längre än till ett visst klockslag och ett så eländigt klockslag till på köpet som elfva på eftermiddagen; och sedan om myndiga, gamla människor önska läsa en tidning i en cigarrbutik blir man utkörd därifrån en timme sednare!" — "Ja, det är väl nog att läsa tidning i en hel timme", sade jag, och för rästen förstår jag icke, hvarför de skola sitta hos cigarrfröknarna och läsa, men det tordes jag icke säga, ty han var så förargad så. "De tro, att de kunna behandla studenter alldeles som skolpojkar i tredje och fjärde klas-

serna. Hvad skall det bli för ruter i en ämbetsmannakår, som ända till bortåt sitt tretionde år hållits i ledband af blåbandister, federativnister, metodister!“

O, hvad han var förargad!

“Och så ställa de till offentlig diskussion och allmänheten inbjudes att besluta öfver, hvilka medel som böra vidtagas för att knäcka ungdomssinnet, och hvilka medel, som kunna tvinga hvarje Upsalastudent att hvarje kväll dricka the och mjölk och läsa högt i “Barnafrojd“ och “söndagsskolebref från Puka-puka“ för femtioelfva medlemmar af “Hiskliga föreningen af ljufva kvinnor“, hvardera öfver 45 år . . . och medlen äro dels belöning med stats-tjenster af finaste slag, dels straff med sladderskandal och förlust af all framtid. Nej, här skall emigreras till friare länder, som ej styras af käringar och tidningar . . . Men nej då! Fosterlandet skall man älska, säga de, frihetens stamort på jorden. Om jag kunde begripa, hvar det fria sitter i det här landet mer än i att karrikera Hans Majestät i “Nisse“ och ta heder och ära af hvem som helst i alla

andra tidningar. Nej, nu bär det af till Ryssland eller Kina!“

“Max“, sade jag, “välj heldre Södermanland eller Stockholm eller i värsta fall Paris; franska är lättare att lära sig än kinesiska och ryska.“ Då skrattade han, sväljde förtreten, satte hatten i naken, tände sin cigarr och gaf sig i väg till “Gästis“ för att hinna vara med en stund, innan klockan blef ellowa!

Upsala den 18 December.

I går reste lille Frans och Mathilde. De skulle ha resällskap ända till Gnesta, så att Frans skulle slippa fara ensam genom Stockholm, enligt löfte, som Mathilde gifvit hans moster. Kandidat Fridblom reser i dag, Albert stannar kvar öfver julen. Berta och jag ha börjat packa. Selma Fikonlöf springer omkring och tigger julklappar, som skola användas till jungfruförbundets bibliotek. Hon fick 5 öre. I kväll är det julbazar på "K. F. U. K." Jag kunde få gå dit på Mathildes biljett men hinner ej, ty i kväll skola vi fyra, Berta och Birger, Max och jag träffas på Thörneblads. Allt är i upplösning . . . öppna koffer-

tar, dammiga böcker, otvättadt linne, tamburdörren öppen, dragigt och kallt!

O, att denna termin redan är slut, huru mycket har jag icke upplefvat på dessa månader, men nu är det att packa ned den här dagboken också . . .

Sotebyholm den 2 Januari.

Allt går rundt i hufvudet på mig. Det kommer sig af glöggen, som vi drucko på isen i dag. O, hvad jag är yr!!

Emedan jag lofvat Ebbe det, kom jag hit dagen före nyårsafton. Jag hade mitt nya pelsgarnityr, som jag fick i julklapp.

Kan man tänka sig något mer idylliskt och dock storartadt än Sotebyholm? Omöjligt! — "Otidsenligt! Medeltiden!" skulle Albert säga. Ebbe i väfkammaren, Ture i uniform, gul och blå. Och Ebbe broderar kronor på sina näsdukar. Oj då! Gamla öfverstinnan är den raraste bland gummor, hon är för öfrigt inte alls gammal.

Alltså: hvad är det allt som skett? Julafton ett långt kärt bref från Berta. Hon har

fått två dyrbara julklappar af Birger. Nästa termin, om han tar sin examen, skola de eklater sin förlofning. Och så mycket julkort från Upsala, en hel mängd anonyma, ett dumt föreställande ett par på trähästar. Menas därmed karusellen, så är det misslyckadt, ty det var svanor. Ett förtjusande kort från Max...

Berta skrifver för öfrigt blott om sin Birger, det är så ljust och gladt och säkert och öfver allt genljuder det aimer c'est vivre! — Om vi blott hade kolonier, som Max säger, dit vi kunde erportera vår bildade ungdom som vicekonungar och guvernörer. Då kanske det ginge bättre för juristerna. Men nu... Skall Man kunna tycka om mig i tio år, kanske tolf, innan vi få gifta oss? Då är jag bortåt trettio år. Och hvart ha våra bästa år tagit vägen? Hvarför ha vi inga kolonier? Hvarför äro svenskarna så ynkliga nn för tiden! Vore alla som Max och Ture, då eröfrade de snart några länder från ryssen, men man kan väl ej skicka sådana som Fridblom och lille Frans och alla dylika i fält! Om vi åtminstone besatte alla embetsmannaposter i

Norge med svenskar, så kanske Max kunde bli guvernör där, och då finge man fördra att bo där tills vidare. Jag är mycket, mycket ledsen. Vänta i tio år!

Sotebyholm den 3 Januari.

Förtjusande på isen i dag igen. Rimfrost. Stilla. Ture åker ståtligt. Ebbi är lycklig. Se det är det enda rätta att ha ett fideikommiss.

Medan vi åto middag, afhandlades, om Ture skall gå igenom en landtbruksskola eller resa utrikes, när han tagit sin officersexamen. Öfverstinnan vill ej, att han skall resa ut och gå i främmande tjenst.

— Asch mamma, visst måste man ut och se på världen. Här hemma blir man riktigt bonde.

— Ja, bönder och krigare ha alla dina fäder varit. "Jordbrukande soldat blir aristokrat."

— Ja, men jag blir *endast* bonde jag, ty

svenskarna föra ju aldrig krig . . . och att vara *endast* bonde . . . Jag önskar jag vore hos boers, så jag finge skjuta engelsmän!

— Gud bevare dig, kära barn, så du talar.

— Nej, men jag begär ju blott att tjena kejsaren ett år eller två (Ebbi ser på honom; han rättar sig:) *ett* år bara . . .

Den som kunde sjunga så som Ebbi! "Drottning Blanka" är förtrollande och "Björkens visa" blir aldrig riktigt utsliten, fastän något däråt.

Sotebyholm den 5 Januari.

Ture har rest tillbaka till Karlsborg. Vi fingo resa med till jernvägsstationen. Öfverstinnan och Ture i första släden, Ebbi och jag i den andra, kappsäckarna, pigan Frida och maten i den tredje, Tatta och Chic gläfsande bredvid. Vid Säfsjöbro spisade vi frukostmiddag af vår mat. Det var öfvermänniskt roligt. Vi alla inne i stugan, en väldig brasa i spisen, Ebbi serverande, pelsarna i en hög, utanför alla hästarna rykande och kuskarna stampande för kölden och väntande i sin tur att få äta.

Under tiden gingo vi för att se det frusna vattenfallet, och jag pratade det mesta jag kunde med öfverstinnan för att Ture och Ebbi skulle få vara i fred. Öfverstinnan frågade

efter allt i Upsala och kunde icke gilla att någon sände ut sin dotter till vildt främmande människor och deras inflytande. "Allt i ett hem beror på jungfruns och moderns sinnelag," sade hon, "och ur hemmet hemta sönerna sina tänkesätt och på sönerna beror fosterlandets öde."

Nu är Ture rest, och sedan dess sitta vi om eftermiddagarna framför brasan och se på, hur den falnar. Därpå tända vi ljus och dricka kaffe, sedan arbetas det. Jag håller på att lära mig väfva. Det är mera roligt än svårt. Ja, här är dråpligt, som Johan, kusken, säger. Ty värr måste jag snart resa igen och vara hemma ända tills jag åter skickas till Upsala. Nu ha Ebbe och jag blott två nätter till att ligga och språka.

Upsala den 19 Januari.

Åter här! Kom hit i går kväll. Berta: ändtligen har jag henne åter! O, hvad jag längtat efter henne. *Han* kommer ej förr än i öfvermorgon på förmiddagståget, då vi sitta i skolan. Birger har däremot varit här hela julen. Det är hänryckande att åter vara här.

Snö, bjällerklang, is. Midt utanför vår skola är en öfverdådig bana. Det myllrar af folk där: gossar, flickor, damer, studenter, professorer! Alla herrarna från "klostret Papenheim" äro till och med de ute och svänga sig. Många af dem åka styft värre!

Jag vill skrika högt af glädje!!

I morgon mellan klockan två och tre på middagen skola Berta, Sigrid och Birger (den senare öfvertalad, tubbad och nödgad) åka skridskor. "Upsala är bäst", hurra!

Upsala den 21 Januari.

Han kom och öfverraskade oss. Han är här, *han!* "Si tu n'as pas d'amour, tu dors", det är som man icke lefde. Fastän man har så mycket viktigt för sig som ekvationer med en obekant, tysk syntax och krior, så är det ändå sömnigt, "si tu n'as pas d'amour" ... n'est ce pas? Oui, Oui!

Efter det var söndag gingo vi, Berta och jag, ned åt Vaksalagatan för att komma till Kungsgatan och se på folkströmmarna, som äro där af metodister, baptister, mormoner och allt hvad de heta.

Hur det var, gingo vi också till stationen, ty snälltåget skulle just komma, och folket strömmade dit. O, så härligt att se dem åter, tanterna, studenterna och alla som skulle

ner och möta hvar och en sin. Många ha fått nya ytterrockar under julen. Man känner så väl igen dem, så man märker det. De äro sig lika. De betala 10 öre för att få komma in i restauranten och prata med flickorna där. Äfven den lilla portvakten är sig lik: tjock och vresig. Och utanför det praktfullaste vinterväder. Hyrkuskar med slädar, hundar som slåss . . .

Och där kommer det, snälltåget, brusande, dånande med gröna och bruna boggievagnar. Om en liten stund kommer passagerarströmmen ut genom vestibulen, där vi stå. Inga bekanta, men många som man känner igen. Plötsligt är *han* där! Berta och jag skrika till, han skyndar emot oss, vi draga oss ut ur trängseln, vi gå öfver järnvägsplanen. "Nå hvad har händt, hvad har skett, berätta, berätta!" Vi gå Kungsgatan uppefter, vika af Vaksalagatan, gå öfver torget, Nybron. O, så förtjusande. Jag har min nya pelsmössa, mina nya handskar och slipper begagna galoscher. Max har en ny käpp med namnchiffer på. Han har arbetat mycket under julen. Han säger att han blifvit så flitig sedan "vaksala-

lördag“ förra terminen. Det är som vi varit bekanta i många år, fastän vi träffats knappt tjugu gånger. Man förstår hvarandra så väl; det är som hade han varit med om alla ens lekar från de aldra första. Han kommer ovilkorligen att passa bäst som landshöfding. Då skall min kammarjungfru säga om morgnarna: “behagar fru landshöfdingskan i dag den grå sidenklänningen eller den mörkgröna?“ Jag svarar “den i modefärg med sammetslifvet, mitt barn.“

Upsala den 23 Januari.

Kafferep hos fröken Grönlund, tante Libells goda väninna. Därför voro vi alla inackorderingar bjudna med.

Tante, kandidat Fridblom, Mathilde, Frans, Berta och jag starta klockan sex e. m. Anlända klockan 6,15 samma dag till Grönlunds, som bo på Luthagen.

Presentation: Fröken Grönlund 46 år, mager, leende, slät kjol, slät kamning, välkomnande; — kandidat Johansson, ljus, varmkramhändig, leende, slätkamrad, pinsnez, teolog; — kandidat Gurklund den äldre, ljus, kallkramhändig, allvarlig, borstad, medicinare; — kandidat Gurklund den yngre, ljus, blyg, leende, långhårig, glasögon, teolog; — kandidat Svännlund, brunhårig, varmkramhändig, helskägg,

talande, skrattande, flaxande, filosofie kandidat; — fröken Grönlund den yngre, 45-årig, allvarlig, ljuf, folkskollärarynna, heter Terés. (Detta allt har Berta dikterat).

— Var så god och sitt, "sitten!" sitten fram.

— Tackar, tackar så mycket. "Vi tacka".

Konversation: kandidat Johansson vridande och dragande i sin klockkedja, leende:

— Fröken kommer nyss till stan?

— Ja.

— Är fröken i sjetten?

— Nej, i sjunde.

— Tycker fröken om Upsala?

— Jaha . . .

En liten paus. Han slätar sitt hår och vrider på sin urkedja. Han tittar ut genom fönstret. — Herr Gurklund den äldre skrider åt mig till. Han blickar på mig. Han tummar allvarligt på sin kedja:

— Fröken kommer nyss till Upsala?

— Ja.

— Fröken går i skolan?

— Ja.

— Det är en mycket präktig skola; un-

dervisning i kokkonst för flickor och gossar. Samskola. God idé.

— Nej, jag går i elementarskolan.

— Jaså.

Han slätar sitt hår och skådar allvarligt ut genom fönstret. Det uppstår en allmän tystnad. Någon säger: "vi borde göra en lek". Hvad för en lek? Taflor och diviser. Vi skola sitta i en ring säger Mathilde och drar i kandidat Gurklund, medicinare. Kandidat Svännlund rusar med ett leende efter en massa stolar på en gång och sätter dem kraftigt i en ring. Någon tycker att "gifva råd" är en nyttigare lek. Någon bör taga upp råden af alla de andra. Kandidat Svännlund är genast färdig: han skall taga upp råden. De fundera på, om icke någon annan lek vore bättre. Ingen passar. Det tas in äpple och nötter. Någon säger: "Kanske Terés vill sjunga litet för oss." Terés är fröken Grönlund den yngre, den ljuftva lärarinnan är genast färdig; hon sätter sig leende till pianot. Terés är hes. Hon vill dock så gärna uppoffra sig för att roa oss. Hon och kandidat Svännlund se på hvarandra.

— "Blomman i dalen"?

— Ja.

Hon sjunger. Lille Frans och den yngste Gurklund knäcka ifrigt nötter och äta. Kandidat Fridblom ser fortfarande på albumet och Mathilde på Gurklund medicinaren. Efter flera sånger föreslås att vi skola leka en lek. Hvad för en lek? Taflor och diviser. Kandidat Svännlund är genast färdig. Han säger, att då böra vi sitta i en ring. Han placerar alla stolarna i en ring. Kandidat Johansson säger: "vore ej en mera tankeöfvande lek att föredraga." Jo visst, någon tankeöfvande lek. Att utdela en sak och ett ord. Ja, utdela en sak. Hvad för en sak? Eller någon annan lek. Kandidat Svännlund nalkas mig leende. Han sätter handen i sidan på sig, hurtigt, han har brunt helskäg:

— Fröken kommer nyss till Upsala?

Den usla Berta trampar mig på foten och nyper mig i knät.

— Ja . . . nej, vill jag säga.

— Är fröken i sjetten?

— Nej sjunde . . .

— Är fröken road af sport?

— Nä . . . äj.

— Fröken bör verkligen gå in i vår lilla förening "Sveriges framtid", där ha vi mycket treffigt. Båda Gurklundarna och jag äro med där. Vi skola tillstålla idrottslekar. Jag är mycket lifvad för idrott. Hvad alla andra äro fåniga. De borde gå upp tidigt om morgnarna. Jag går upp tidigt om morgnarna jag, eljest blir jag tungsint.

Gamla fröken Grönlund kommer in och sätter sig i soffan, där kandidat Johansson sitter bredvid tante Libell. Han stiger genast upp och bjuder fröken Grönlund sitta samt klappar henne vänligt leende på ryggen. Hon klappar honom och sätter sig. Berta kommer till mig och säger: "titta på Mathilda och medicinaren!" ty de suto just i ett hörn för sig och Mathilde förklarade något, och kandidat Fridblom tittade på bilderna i Idun, sedan han lärt sig albumet. Terés har varit framme förut.

Någon föreslår att Terés skall sjunga ett litet stycke. Kandidat Svännlund är genast färdig och sätter sig hurtigt till pianot, färdig att akompanjera. Han har kraftiga uppåt böjda fingrar. Gamla fröken Grönlund säger vänligt

till mig och Berta: "ät nötter, nötter små flickor". Berta höjer ögonbrynen och ser på mig. Terés sjung något. Andtligen är supén färdig. Smörgås, ättiksill, ost, köttbullar, mjölk, the.

Efter maten säger fröken Grönlund den äldre till Gurklund den äldre: är Karl Teodor snäll och läser något för oss, innan vi skiljs åt? Kandidat Svännlund säger: "vi sjunga också en liten vers", och han sätter sig hurtigt leende till pianot. Den yngste Gurklund tillsäges att utdela små sångböcker.

"Nummer 33", säger Svännlund hurtigt och slår några kraftigt, glada ackord med sina dugliga fingrar. De sjunga, därpå läser Gurklund den äldre en betraktelse. Så var det slut med det kalaset.

P. S. Men nu är klockan så förfärligt mycket. Berta sofver redan. Så vackert hår hon har! Sådana namn skall jag också brodera på mina nattröjor.

Upsala den 3 Februari.

Ällinår är kär. Pin kär i "Putte", den lille stockholmaren, juristen, hvad han nu heter. I förgår hade hon kafferep för honom, då äfven Berta och jag hade nåden att få vara med.

Scenen föreställer Ällinårs dubblett vid Trädgårdsgatan. Hu då: en dödskalle på bordet och Adam och Eva på väggen, lille Putte i soffan med sitt friserade svarta hår, muntra grin och hvita tänder, en punschbutelj med glas på komoden. Albert agerade värd. Gäster utom vi voro en medicinska från Stockholm, en annan studentska härifrån, "kandidat Johanna" samt en medicinare härifrån, heter Andersson.

Berta och jag kände ingen, därför suto vi för oss själfva borta vid fönstret. Stock-

holmskan kom då och frågade, om vi kunde tala franska. Hon skulle resa till Paris. Hon hade redan en fransk dräkt: riktig herreväst, kavaj, krage, halsduk. "Sapristi, par bleu!"

Hon var trött på Stockholm: Det är i alla fall bara en småstad. Paris är bättre. — "O, den som finge fara dit", sa' jag.

— Sacrebleu, far med då!

— Jag — fara med?!

— Hvad studerar Ni?

— Jag går i skolan.

— Diable, jag tog Er för student i estetik

— Å!

— Jag förstår ej, hur Ni kan utvecklas i den här småstadshålan; rena medeltiden, sapristi! Ällinår, du kunde åtminstone bjuda på en cigarrett.

Albert var genast framme med cigarretter. Berta och jag fingo hvar sin. Jag skall gömma min, tills jag får tandvärk.

— Tänd den då åt mig, det förhöjer aro-
men, sa' stockholmskan till Albert, och han tände, och genast måste lilla Putte tända en cigarr åt Ällianår. Därpå kom Putte och bad

Berta tända en åt honom, men Berta ville förstås ej och tyckte det var oförskämt.

— O, den oskulden, hur rörande! ropade stockholmskan. Hvad var det jag sade: rena medeltiden. Tänd cigarretten åt honom, det blir för Ällinår en påle i köttet, som dom säger i kyrkan, ha, ha, ha!

Men Berta rodnade och ville ej. Då tyckte Putte, att han kunde försöka med mig. Men jag vet att jag får ondt i hufvudet och kväljningar, om jag försöker röka, så jag sade nej också. Då tog stockholmskan cigarretten ifrån Putte och tände den åt honom och sade: »känn nu på min arom!»

“Sapristi, diable!” sa’ Putte och sög på sin cigarrett.

Så höll Ällinår tal och läste upp professors verser om framtidens fria kvinna, och så drucko vi punsch, och stockholmskan lade bort titlarna med oss. Hon pratade: “Det är som jag sade i början af de här kafferepen: rena medeltiden! Hur tusan kan man läsa upp vers till Sveriges kvinna så här midt ibland nyktra kamrater, hvasa?” Hon vände sig till Ällinår. “Det går bra det, du!” sa’

Ällinår litet snopen. "Här är kärlekens och poesiens hemvist här, ser du . . . skål Putte!»

Kandidat Andersson var så lustig och drack så mycket, att Ällinår måste ropa in sin städerska och skicka henne ut i sta'n efter mer punsch. Han, Andersson, berättade lustiga historier från massagekursen, där han och Ällinår gå, och från "asis" och alla möjliga ställen, men Berta och jag gingo in i andra rummet, så vi hörde verkligen icke allt. Putte kom efter oss dit in, men Ällinår hemtade genast honom åter för att lära henne dansa "pas de quatre", men hon tar sig just icke väl ut i dansen. Hon är så stor och Putte så liten.

Så höllo de på länge och väl, och vi kommo åter ut i det stora rummet. Då kom Putte genast åter till oss, men så fort han började prata med oss, hittade genast Ällinår på något nytt för att få honom ifrån oss. — "Doktor" Ällinår petad af en skolflicka, det vore då en småsak!

Rätt som det var skrek "kandidat Johanna" till med hisklig röst: "Det har gått igenom, det har gått igenom!"

“Sacrebleu“, sa' stockholmskan.

“För tusan“, sa' Putte. Och herr Andersson for upp och började hoppa på golvet, så skrattade han. “Det har gått igenom, det har gått igenom!“ fortsatte kandidat Johanna att skrika, och så visade hon en tidningsartikel. Hon hade hela tiden setat i en vrå och läst Dagens Nyheter, och det var något i kvinnofrågan, som gått igenom vid riksdagen. Och så måste alla skåla och hurra.

Hurra! Hurra!

för kvinnans ökade arbetsfält och frihet!

Det var rysligt fästligt, och både Berta och jag drucko så mycket punsch, att vi voro nästan yra i hufvudet. Olyckligtvis kunde vi icke våra lexor, så att vi voro tvungna att gå hem. Så är det att blott vara en liten skolflicka. Tacka vill jag att vara studentska. De få vara med hur länge som helst.

Upsala den 15 Februari.

Allt är mig blott ett haf af ljusa melodier och glädje. O, hvad det var väl att jag kom att taga min hvita och inte den grå. Fastän kjolen icke är fullt chic, så hann jag, som väl var, ändå att få lifvet fullt i ordning efter nutidens fordringar. — Rosor af Max. Jag tror icke jag var den fulaste. Skall man tro Max, så . . .! Äfven Berta sa' det för öfrigt.

Ja, det var alltså nationsbal på Birgers nation; Max där som "gäst". Berta och jag bjudna på Birgers namn. Förste vals och cotillon uppjuden redan i torsdags åtta dagar sedan. Nej, jag kan icke beskrifva det! Andre vals med Birger, den dansade Max med Berta. Birger dansar inte bra precist, det gör inte medicinare, Max däremot förtrollande. Till

första polka kom Max och gaf mig en af sina närmaste vänner, en baron, som var hänförande. Han frågade om jag icke är med i alliansen . . . "alliansen"?! hvilken alliance tänkte jag, men jag tordes icke säga att jag ej visste det, och så konverserade jag värre om "alliancen", men inte vet jag, om det blef rätt. Max dansade vis à vis med baronen i françaiserna. Birger dansade blott de danser han var tvungen till.

Berta var rysligt söt med sin långa blonda fläta och ljus, matt gul klädning, som hon fått på sin födelsedag före jul. Vi suto uppe en och en half natt och hjälpte till att få den färdig, ty sömmerskorna ha nu så brådt om, att de hinna ej göra allt. Sigrid var dock sötast förstås. Hon var i röd klädning. Berta säger, att samma tyg varit i en af hennes mammas klädningar, men Sigrid var i alla fall balens drottning, och ingen hade skor i samma färg som klädningen mer än hon. Hon är nästan "majestätisk", tycker jag. Och det förstås, att alla herrarna jagade efter att få dansa med henne. Hennes "löjtnantspräst" dansade första vals och cotillion och tredje

polka med henne. Han är käck, högväxt och munter, och hvad han dansar! Andra polka dansade han med mig. Det föreföll oss båda, som om vi varit gamla bekanta, fastän vi ej träffats mer än som flyktigast en enda gång förut. Men vi visste så väl hvarandras hemligheter. Det var förtjusande. Jag frågade på skämt, hvilket stift han skulle bli präst uti. Han log och sade: "Uppe i Norrland förstås." — Ja, där går det fortast med befordringen", sa' jag, och så skrattade han så muntert igen och jag med, och båda tänkte vi på Sigrid, som ej vill bli komministersfru, utan föredrar att bli generalska.

Skojigast af allt sammans var dock "kandidat Johanna", ty hon var också där. Hon och medicinaren Andersson dansade hvarenda dans med hvarandra. Max sade: "det är skandal", men Andersson sade, att han slagit sig i backen på att krossa de dumma konventionella bruken, och att, när det föll honom in, så dansade han med Johanna, och det hvarenda dans! Så fort musiken spelade upp, så foro de i väg, hennes stora kortklippta hufvud hvilande mot Anderssons rockuppslag.

Till cotillionen kom baronen och bjöd upp mig. Likaså kommo två till, så jag var upp-bjuden af fyra. Och jag satt inte en enda dans, *inte en enda!*

Men äfven de, som ej bli uppjudna, behöfva ej att "sitta" nu för tiden. Ällinår t. ex. och några af hennes "kamrater" hade beslutit införa den seden att "damerna bjuda upp". Det hade de lärt sig ur *Idun*. Den stackars Birger, som ej är förtjust i dans, vågade därför aldrig vara i samma ända på salen som Ällinår, utan när någon dans började, låtsade han, som om han just stode i begrepp att gå ut i tidningsrummen för att dricka punsch, men så fort faran var öfver, blef han kvar.

Ofta hände det, att vi sex, Sigrid, Berta och jag med "de våra" kommo att sitta tillsammans. Vi drog oss till hvarandra. Så suto vi under hela supén, och herrarna serverade oss. O, om det räckt i tusende år!

Vid supén höll nationens kurator tal för damerna, och en liten stund därefter svarade äldre filosofie licentiat femininum, eller hvad hon nu var, med ett rysligt vackert och lärdt tal för herrarna.

Vi åkte hem. Vi visste, att Selma Fikonlöf skulle hemta. Men Max och Birger hade tagit hvar sin släde. Komiskt var det då att se, hur hon funderade på hvem hon skulle plåga. Klyfva sig kunde hon icke, utan valde Berta. Då gaf Max vår kusk 2 kronor för att få köra själf, och det fick han. Så foro vi!

Upsala den 17 Februari.

En stor skidfärd är planerad till Grindstugan: Max, baronen, två herrar till och vi flickor, men här är den gräsligaste köld och därtill blåst beständigt. Det är så kallt, att fjellstedtarna snedt emot nu få lof att vara inne, men vi små flickor vi måste förstås ut tidigt och sent, efter som vi ju icke bo i vår skola. — Men det är något till stilig med morgonrodnad, så röd, så röd, så förfärligt vackert röd, och så den hvita staden och röken ur alla skorstenarna! Domkyrkan är som den finaste krokan. Snö har fastnat öfver allt, t. o. m. drakarna ha snö i munnen, och snö ligger i Erik den heliges krona.

I kväll skola vi åka skridskor igen; då komma Sigrid och Dagmar också med, så vi

kunna dansa française; sedan är det fäst i det inre rummet hos Thörneblads, som Max lofvat "vika". Ingenting är så förtjusande som att komma in i värmen och ljuset och dricka choklad och äta tårter, sedan man åkt skridskor ute i kölden och mörkret. Det är patent!

Upsala den 3 Mars.

O, hvad här är tråkigt! Berta har påssjuka. Jag tror att jag får det. Alla flickor ha det. Oj, så skojig Berta ser ut. Hon borde porträttera sig. Max är i Stockholm sedan i förgår; fick i dag konfekt därifrån, hvaröfver tante förvånades, häpnade och förskräcktes med mera sådant. Lille Frans har flyttat till tante Grönlund för att slippa påssjuka. Det finnes ingen som skrifver så lustiga krior som Sigrid. Om jag kunde begripa, hvarför vi stackars flickor skola beskrifva Ludvig I, som redan är död. Så här har Sigrid skrifvit:

“Ludvig I.

Ludvig I var fredsälskande och sparsam, men äfven mycket sträng. Sparsamheten gick alldeles för långt; han kunde på en fest gå i

kläder, som nog voro dyrbara, men både slitna och halftrasiga. Det hände en gång att bröllop firades på det gamla slottet Scherburg, att konungen satt på sin tron, klädd i sin röda sammetsmantel, sin guldbroderade sammetsjacka, sin guldkedja om halsen, sin nötta guldkrona och sina vida, slitna sammetsbyxor. Då kom drottningen, den milda Louise. Därefter kommer den sköna, italienska, älskvärda prinsessan Isabella i hvit sidenklädning, hvita sidenskor och diamantdiadem“ . . .

Nej, jag ids ej att skriva af det! Sigrid bryr sig också bara om hvad de ha på sig; och hur kan hon i alla fall veta hvad de hade för kläder. Hon hittar bara på. Ingen vet det mer än det som står i historien. Hvad tjenar det alltså till att skriva därom! Då är det fiffigare att tala om nutiden. Men hvad skall man säga om den? Här sitta vi innelåsta i vårt lilla rum. Ute är snöglopp och gråkallt. Riktigt marsväder. Inne är trist. Tante Libell och Selma Fikonlöf stöka i köket, så det hörs hit. Det blir plättar till middag, det känner jag på lukten. Då kommer kandidat Fridblom att föräta sig. Det gör han

hvar torsdag. O, hvad här är dammig. Berta har hängt Birgers porträtt öfver sin säng. Så fort någon går i rummet bredvid, tar hon ned det. "Menniskans ursprung efter Darwin" ligger på golvet. Det är en bok, som Albert lånat oss. Hvad var människans ursprung före Darwin då? De äro alldeles tokiga med att låna oss böcker. Albert har också lånat oss "Om parlamentariska sammankomster". Det var då det tråkigaste jag någonsin sett! Kandidat Fridblom har gifvit oss "Om sedlig kraft" af miss Infamy. Mot påssjuka! Selma Fikonlöf vill att vi skola gå in i "Frälsningsarmén" samt ger oss "Stridsropet". Mathilde vill ha oss med i "K. F. U. K." och bjuder oss på "Miss Dumbertons döda barn". Usch!

Upsala den 5 Mars.

Jag har påssjuka.

Upsala den 7 Mars.

Här är dödande. Vi ha ingenting att roa oss med mer än de där böckerna. Jag tycker Mathilde kunde behöfva litet påssjuka också, hon som är så mager!

Upsala den 9 Mars.

Fått bref från Max. Det är romantiskt att vara så här innestängd. Man kan eljest icke bli enleverad. Ryktet utifrån den vida världen förmäler, att lille Frans, som nu bor hos Grönlunds, äfven fått påssjuka, och att Teres Grönlund uppoffrat sig helt för den arme sjuke och sköter honom med hängifven systerlig ömhet.

Upsala den 18 Mars.

Ute!! Andtligen åter på den kära skridskobanan. Under de ljusa eftermiddagarna är där gränslöst mycket folk. Jag tyckte bättre om de mörka i Februari med Thörneblads efteråt. Nu är det bäst vid middagstiden. Då hålls salong på isen. Där är ofta musik, som professorerna bestå. Vi äro där regelbundet hvarenda dag, Berta, jag, Sigrid, Dagmar, Lisa, Signe, Emmy, Märta — alla med hvar sin kavaljer! O, om vintern varade evigt! Mathilde, som icke kan fördraga kurtis, säger att man heldre bör använda sin skoltid till intellektuella nöjen, små diskussionsmöten, litteratur, tankeutbyte. Tror knappt jag vill byta.

Upsala den 3 April.

Narrade Max i förgår att gå efter ett bref på posten. April, april! Det är solsken. Gubbarna på isbanan rädda sina bänkar och stånd. De äro rädda för "svartbäcksgubbarna", som snart äro i antågande. Rännilar, tusen små rännilar föra ned snövatten från universitetsplanen och slottshöjden. När vi om morgnarna gå till skolan stå redan många fönster öppna. Nu skall dammet ut ur mattor och möbler och vårens unge ande in i de gamla husen.

Upsala den 16 April.

Den ena nyheten öfverträffar nu den andra. Herrar Grönlund och Svännfund äro i dag på utflykt i fria luften. O, idyll! Efter hvad Sigrid fått veta, äro de inbjudna såsom representanter för sin lilla frisinnade förening till föreningen "Studenter och Pigor", som firar sitt nittonårsjubileum. Detta sade Sigrid.

Vid middagen frågade tante, om icke kandidat Fridblom ville taga en ylletröja till på sig, då han tänkte vara ute i det gröna hela eftermiddagen. Genast var jag så dum, att jag skrek: "är kandidaten också bjuden till föreningen 'Studenter och Pigor' på jubileum?" — Att se kandidatens min, det var sublimt! Ällinår gapskrattade, Mathilde blef indignerad; kandidaten upphof sitt läte, talade och sade:

“vi sammanträda i afton ur liktänkande kretsar för att enas om en kraftig demonstration till den förste Maj, emedan (han sade *emedan!*) då dryckenskapslasten fräckt plägar framträda, hvilket icke är rätt. Och goda tante Libell: ett varmt tack för påminnelsen om ylletröjan. Jag skall påtaga ännu en.”

Den usla Berta nyps alltid, då det är något lustigt, så att man ej kan hålla sig för skratt. Sigrid har väl fått det där om pigorna från sin löjtnantsprest, ty det finns ingen förening mellan studenter och pigor, utan den heter “*Studenter och Arbetare*“, fastän, som Mathilde säger, “äfven kvinliga arbetare deltaga ur skilda klasser, från köksan till licentiaten, från gatsoperskan till bodfröken, för att utbyta tankar med studenterna i den föreningen och höja sin intelligenta ståndpunkt“. — Och nu skola de öfverlägga om att förekomma “Maj-helsingarna“, ty den första Maj helsa “Nationerna“ på hos hvarandra och dricka punsch som på Bellmans och Geijers och Wennerbergs tider. Äfven Albert skall dit; jag menar på jubiléet, ty han är verdandist, och de skola samtidigt sända en adress till Stockholms fak-

tiska föreningar eller hvad det heter. Selma Fikonlöf skall naturligtvis också dit. Hon är för festlig i sin nya "frälsningshatt". A, bevars: hon har nu blifvit vice ordförande i jungfrurnas fackförening och utarbetar en stadgeförändring. I måndags höll Mathilde föredrag där öfver ämnet "Ökad skolunderbyggnad", och de antogo en resolution. Hon är också poetisk och sade till tante, att det är orätt, att en skall ringa och en skall springa.

Upsala den 17^x April.

Stor bazar hos "kvinnliga absolutistfilialen". Det var förfärligt, hvad det luktade vått hår! Det kommer sig i detta töväder af alla våta galoscher. Det var alldeles otroligt hvad Selma var viktig! Att föreställa sig att det är hon, som borstar mina kängor om morgnarna! Leende, fet i ansigtet, framme öfver allt, kamrat med "meningsfränderna" bland studenter och mamsäller.

Inne i stora salen hos "de värnlöse ynglingarna", där "jungfrurnas filial" lånat hus, var stort kaffebord. O, du gamle Antonius, hvad de åto bullar!

"Alla välkomna hit och köp!

Behjärta det goda ändamålet!"

stod det på en fana. "Hvilket är det goda ändamålet, snälla Selma?" frågade Berta, som riktigt börjat intressera sig för dem. "Å, kors, vet inte fröken det? Se här ha vi kandidat Gurklund! Snälla, goa kandidaten, hjälp mig att förklara vårt ändamål för fröken här, hon vet så förskräckli lite så!"

"Å, skulle inte fröken Pettersson (det är Selma Fikonlöf det) kunna förklara det själf. Försök, det öfvar frökens dialekt och emanciperar fröken från min hjälp; — äfven det minsta steg mot frigörelsen är dyrbart." Så talade kandidat Gurklund allvarligt och aflägsnade sig högtidligt.

"Jo, se vi skulle samla till ett litet bibliotek åt dom i Stockholm, systerföreningen, lite moralisk och socialisk litteratur dom kallar. Kandidat Albert skall just i kväll hålla ett föredrag för oss om lämplig normal litteratur", utlät sig Selma.

— Är Albert här också!

— Ja, han och Ällinår skulle komma framåt klockan nio.

— Och Fridblom då?

— Har inte fröken sett honom? Han och

Mathilde sitta där borta vid talarstolen. De äro delegerade för "ungdomsgrenen" och "Zions harpa".

— Höra de också hit?

— Inte präsisss dä, men dom har samma idealer, man kallar, som vi å Verdandi å goodtemplarne å socialimsen och metodimsen å vi å...

— Hvad i all världen är det Selma nu säger för något!

Där fanns rätt söta saker på deras bazar. Om blott Max och Birger varit med, så vi sluppit betala. Jag måste nödvändigt köpa för 18 öre karbolbommul och ett "kom-till-Jesus-kort" för 10 öre. När det började gå dåligt med affärerna började kandidat Johansson, Gurklundarnas landsman att "landsmåla", och därför behöfde han då inte förställa sig. Han öfverträffades dock i tråkighet af kandidat Fridblom som predikade något om Afrika eller Madägaskar. Så började auktion på de kvarblifna sakerna. Därpå talade kandidat Svännlund om nyttan af kroppsöfningar i fria luften. Så kom det! Till Bertas och min häpnad uppläste fröken Pettersson, vår piga

Selma en skiss, som hon författat och kallade "Vårbräckning", och som handlade om normalarbetsdagen och bildningen och den inre missionen. Det afhöordes med spänd uppmärksamhet och apploderades flitigt. På förslag af kandidat Johanna fattade man i anledning af skissen en resolution om att bilda en fond, kallad "kvinnlig författarfond" och afsedd att underlätta tryckning och spridning af sådana skisser, hvilka af obemedlade unga kvinnor författas. Härefter uppträdde kandidat Svännlund med ett längre kraftigt föredrag om nytan af kroppsrörelser i fria luften.

Så, kom aftonens stora nummer, Alberts föredrag om normallitteratur för jungfrufilialerna: Verdandi, sade han, hade skapat en helt ny litteratur, hvarför man rent af borde bilda föreningar i rikligt antal, som köpte Verdandis småskrifter, hvilka innehålla allt, hvad vetenskapen, konsten, historien och snillet hittills upptäckt. Det vore en verklig kulturbragd om alla föreningar och filialer köpte Verdandis småskrifter. Hurra! Hurra!!

En kör uppstämde "Ja, vi elsker dette landet" samt "Home sweet home" och några

andra fosterländska sånger. Det var "en fäst med omvexlande föredrag, sång och deklamation, där tankar utbyttes och nya perspektiv upprullades, där studiemannens och kvinnans hand varmt tryckte handen med valkar efter dagens möda", som den "Nya" så vackert sedan yttrade.

Det var nu tid att "intaga" théet; det åtföljdes af mjölk, bröd och pepparkakor. Mathilde var "kvinnlig" och hällde ljuft upp thé åt sina vänner. Kandidat Svännlund varnade muntert och kraftigt de närvarande för att förtära det hetsande théet. Det vore framtidens stora uppgift att bilda absolutistföreningar mot bruket af thé. Han kände en profetisk aning härom. Ja, hvarför icke nu i afton bilda en förening i sådant syfte af tänkande män och kvinnor. — Instämmande från bröderna Gurklund, och den delegerade från "föreningen mot bruket af tobak" uppmanade de närvarande männen och kvinnorna att skrida från handling till ord. — —

Rätt som det var, fick man se lille Puttes lebemanssfigur i öfvermoderna byxor och dito krage armbåga sig genom hvimlet. Han hällde

upp åt sig en stor kopp af det "hetsande théet" och med cigarrett i munnen valsade han med sin thekopp bort åt Ällinår, som disputerade med en herre så ifrigt, att hon ej såg sin "fästmö" Putte. På vägen fick han se Berta och mig" där vi sutto öfvergifna vid ett fönster: "Mjukaste tjenare, hvad ser jag, fröknarna här?" Och han slog sig ned bredvid oss och luktade punsch och cigarrök förskräckligt. "Min gamla galanta Ällinår där, som gör i politik, har bjudit hit mig till den här cirkusen i kväll, och då — aj, f-n anam..." en stor dräng trampade honom på foten. Någon besteg talarstolen. Putte försvann i hvimlet. Ett tu tre hade han fått tag i en kolossal piga, som han kallade Mari: "Mari då, hva' går det åt henne, hon som brukar vara så snäll?" Och han lade armen om lifvet på "Mari", som knyckte på nacken och inte visste, om hon borde hålla till godo eller bli indignerad. Ällinår fick äntligen syn på Putte och löste situationen genom att knuffa undan Mari och draga Putte med sig. Han bara skrattade och skämtade, under det allmän tystnad uppstod, och alla blängde på honom. Kandidat

Fridblom skakade sitt ljusgula hår och mumlade något om en ogillande resolution. Allmänt begrundande och ogillande. "Hvad . . . bligar herrn på?" hördes Puttes stämma ropa åt en "yngling", som synnerligen ogillande mätte bonom med sina ljusblå ögon. Två pigor började spela guitarr och sjunga en "sång". Kandidat Svännlund började just ett föredrag om nyttan af kroppsrörelser i fria luften, men klockan var då så mycket att vi måste gå.

Det påstås att det sedan blifvit stort kif och gräl, i det några af Alberts parti och af "studenter och arbetare" ville ta sig en sväng om, hvilket af de andra starkt ogillades. Selma omtalar, att Fridblom hållit ett ljungande tal och att han och Albert kommit i delo med hvarandra. Albert har sedan heller icke varit här, och Selma vill nu också flytta, emedan Albert flyttat. Hon kan Alberts tal utantill och deklamerar i köket: "Vi radikaler ha slutit förbund med Eder bigotta för att krossa det gamla samhället, men icke för att beröfva oss själfva vår animaliska fröjd!" Hon funderar på att skrifva en hjertesaga om Albert (synd

att han är halt) och skicka in till Iduns julnummer. Kandidat Fridblom hade också utmärkt sig för öfrigt. Han hade förklarat, att Albert hade orätt, men han, Fridblom, rätt, ty han hade rätt. Därpå vädjade han till allmän omröstning om hvem som hade rätt; och med en rösts öfvervigt visade det sig, att Fridblom hade rätt. Men det påstås att det var Putte, som röstat med honom för att reta Ällinår, som naturligtvis höll med Albert.

Upsala den 24 April.

Efter som allt nu är så arbetsamt och vårs-laskigt och tråkigt var det som en förlustelse att i går bli bjuden till "Lunsarne". Grönlunds, Gurklunds, Svännlunds, Johanssons. Jo, där var något till öfverraskning. — På bordet en "tårta", en tårta, en stor tårta från någon bägare vid Sysslomansgatans nedra ända. Rundt om tårtan stodo glas, glas! men det var saftglas till den milda saften af hallonbäret, "en i våra skogar ymnigt förekommande bärsort", (kulturhistorisk anmärkning). Fröken Terés Grönlund, allvarlig, ljuf, slätkammad, hade sin gredelina klänning och tog Berta i famn; när hon hälsade. (Förstår ej att någon kan öfverlefva att vara folkskollärarynna). Kandidat Jo-

hansson hade hvit halsduk och såg högtidlig ut. O, så högtidlig. Lille Fran's moster var också där, hon var klädd till kappsegling. Hon blef så glad öfver att träffa tante Libelle och att få tacka henne för den tid som lille Frans fått skydd under hennes tak, nu hade han fått skydd och värn hos de kära Gurklunds, och hon såg betydelsefull ut.

Alla stego upp, en tystnad lopp till och professorn inträdde. Niga, bocka, tystnad, och så gick professorn. Han hade icke tid. O, så ledsamt att icke professorn hade tid att dricka saften af hallonbäret. Men han är så öfverhopad, o, så öfverhopad! Adjö, adjö, farväl.

Då lade Mathilde beslag på Gurklund-medicinaren och var rysligt älskvärd. De talade tyst och förtroligt. Kandidat Fridblom såg på bilderna i Idun. Ett, tu, tre! kommer fröken Grönlund den äldre in, och hon öfverträffade Frans moster i toilette. Hon var riggad till regatta. Ljus vårklänning, spetskrage sedan ett par år, gula skor. (Berta såg förskrämd ut). Hon seglade bort till kandidat Johansson, såg på honom, grep hans hand.

Han stiger upp, äskar ljud, hostar, rodnar, talar:

“Vi ha i dag ... hm. Vi äro i dag ... i dag fira vi en ... Vi fira ett, ett — fostbrödralag ... hm, en högtidlig fest, en dubbel-fest ... hm, en dubbel — förlofning! Fröken Amalia Grönlund, min fästmö ... hm ... Frans, kandidat Frans ... hm ... är fröken Teres Grönlunds fästman ...

Kandidat Svännlund rusade hurtigt fram och ropade — o, hvad jag väckte till!

Hurra! Hurra!!

Hurra!!! Hurra!!!!

“Så skall det låta på äkta upsaliensiskt studentmanér“ ...

Resultat: allmän häpnad.

Kan man tänka det?! Frans, “lille Frans“ hade blifvit förlofvad med Terés Gönlund! Han stod där midt på golfvet med sitt ljusa urriga hår och i sina bästa kläder, och Terés stod bredvid med sitt släta hår och sina putsade händer, folkskollärrinna.

Efter Svännlunds hurrarop uppstod en tystnad vid pass två minuter. Därpå sade Frans' moster snyftande till fästmön Terés:

“Hur är det med hans aptit?” — “Ahjo, han äter rätt bra. Du har ju aptit, Frans?”

“Aja, han äter rätt bra, sade fröken Grönlund den äldre. Jag tycker han fetmat något sedan han kom till oss.”

“Nej, det kan jag inte alls finna“, sade tante Libell. “Hos mig hade han alltid god aptit. Han har snarare magrat.”

“Aja, han har just inte fetmat“, sade Terês. Frans moster bad Frans taga af pepparkakorna och af kanelkringlorna och af tår-tan och sade därpå, i det hon ömt fattade Terês händer: “Ack ja, nu har han fått ett godt stöd, icke sannt, lilla Terês, du skall blifva honom ett verkligt stöd under hans ungdoms-tid, denna farliga period, och sedan allt fram-gent?”

“Ja, älskade tante“, sade Terês.

“De blifva ett par goda kamrater“, sade Mathilde suckande till Gurklund-medicinarn.

“Ja, de komma sannolikt att bidra till hvarandras utveckling“, svarade han allvarligt.

Under tiden tittade kandidat Johansson tyst på *sin* fästmö. De suto på hvar sin stol vid fönstret. Det uppstod åter en tystnad vid

pass tio minuter. Den yngre Gurklund tog för sig på nytt af hallonsaften och kakorna. Mathilde sade till medicinarn: "ja, lifvets empiriska form är utveckling." Han tyckte det också. Kandidat Fridblom såg fortfarande allvarligt på kvinnoporträtten i Idun. Terés lutade sig upprymd mot honom och sade halfhögt: "nä, få vi icke snart gratulera ännu ett lyckligt par?" — "Jag anser", svarade kandidat Fridblom, "att en lyckönskan är uttrycket af ett visserligen inre, men dock blott reflekteradt tillstånd, detta är tvifvelsutän rätt."

"Ack ja, det är rätt, det är rätt", föll Mathilde in, och flyttade sig bort från Gurklund-medicinarn och till Fridblom. Allas ögon voro fästade på Fridblom och Mathilde. "Ja, det är rätt", sade hon ännu en gång. Plötsligt hoppade vi alla högt af förskräckelse. Det var:

Hurra! Hurra!!

Hurra!!! Hurra!!!!

äka fruktansvärdt frambragdt af kandidat Svännlund. Alla stego upp. Alla sågo på Fridblom och Mathilde; Mathilde fattade beslutsamt och förtjust kandidat Fridbloms hand.

En minuts tystnad, och kandidat Fridblom fann sig, grep ett glas, hvori genast fröken Amalia Grönlund hällde vatten och saften af hallonbäret.

“Det är . . . det är så, att gemen . . . hm . . . gemensamheten i arbete skapar kamratskap, kamratskapen skapar vänskap, som skapar kamratskap, skapar, skap“ . . .

Ater hoppade alla högt för ett nytt svännlundskt Hurra! Mathilde föll Fridblom om halsen. Tante Libell snyftade och omfamnade dem. Allt var festligt. Lille Frans tog på nytt för sig af kakorna, alla stodo och gingo och gratulerade de tre nyförlofvade paren.

“Det är äkta upsaliensiskt“, sade Svännlund om Fridblom och Mathilde, “två arbetskamrater, hvarandras stöd, hon myndig och sin egen herre så väl som han — äkta upsaliensiskt, kamratskap.“

“Ja, icke sannt“, sade Terés, “vi stå i den nya tidens portöppning; den gamla tiden är förbi. Vi stå i utvecklingen. — Frans, tag för dig litet mer af kakorna.“

Mathilde satt bredvid Fridblom och båda sågo på Idun. “Huru skönt dock att vara ett

snille!“ sade hon. Lille Frans' moster grät af rörelse och vaggade fram och tillbaka med hufvudet. Mathilde ville trösta henne och sade: “ack ja, det har gått så småningom, genom umgänget, arbetet, tankeutbytet utan någon sådan där förklaring. Det är det rätta så,“

Upsala den 28 April.

I dag är jag så trött, har ondt i hufvudet, tror det blir influensa. Sigrid sitter här och skämtar. Hon läser i den här dagboken.

“Får jag skrifva för i dag?” säger hon.

— Ja gerna.

— Hvad skall jag skrifva?

— Hvad du vill.

— Då beskrifver jag Verdandis diskussion som de höllo i förgår.

— Där som Albert var med?

— Ja, jag har hört den så utförligt beskrifvas. Får jag det?

— Ja, gör det!

Verdandi var en öfverflödigt förening men äfven mycket kvick. Därför tillställde de en jubeldiskussion med orgier och inbjödo Skandinaviens befolkning att öfverlägga om den ofäntliga undervisningens höjande. Då kom mästern Palm farande, klädd i mörka kläder och en promenadkäpp. Vidare kom Björnstjerne Björnson, en norrman och alla ombuden för samskolorna samt Stockholms tidningsmän, äfven många finskor klädda i skor med korkbottnar och portföljer och gymnastikdräkter. Därpå uppstod ett sakligt meningsutbyte och granskades flera samskolebarn från Upsala. "Det är en gosse". "Det är en flicka". "Nä-häj". Äfven deltog alla folkskolläroarna, ifrigt klädda i snygga kläder, hvaribland stundom syntes en hvit halsduk i form af en rosett, däremot buro lärarinnorna enklare dräkter. Sedan höll Verdandis ordförande ett väl afpassadt tal och alla sjöngo marseillaisen. På kvällen vidtog en animerad fest. Tralala, tralala, tralala!

För att muntra äfven oss afsändes Selma
att köpa för 18 öre sirap, och vi och Berta
kokade knäck. Den blef dålig,

Upsala den 2 Maj.

Här är gudomligt, här är härligt. Valborgsmesseeld på slätten och i hvarje öga. Fyris brusande och vattenrik, färjan utanför vår skola åter i gång, gula blommor och nytt grönt gräs vid stranden. Och sådant lif sedan i förgår, valborgsmesseafton, den siste Aprill!

Då gingo Sigrid och jag ut att se på härligheten. Hon hade sett det flera gånger förut, så att hon visste hvart man skulle gå för att få se allt. Först alltså styrde vi till torget. — Nej så mycket studentmössor! Det var valborgsmessekvällen och då sättas studentmössorna på för första gången på året. I hörnet af Sankt Persgatan mötte vi Mathilde. Så komiskt! Äfven hon hade studentmössa och det till på köpet en som var så hög att

hon liknade en krokan. Den lilla varelsen hade ny sommarkappa fastän det var så kallt. Hon var blek och hostade, och hvar gång hon hostade, nickade krokanen framåt på hennes hufvud. Hon följde med oss framåt Svartbäcksgatan åt torget.

En tät folkmassa var redan samlad där, och nedåt Drottninggatan syntes fyra eller fem höga hvita fanor, höjande sig öfver de hvita mössorna. Bakom oss kom en liten trupp sjungande "Vintern rasat ut bland våra fjällar". I spetsen för dem vajade också en sådan där hög, hvit fana med blågula band. Jag knep Sigrid i armen: det är gotländingar, jag känner igen fanbärarn. De gingo förbi oss och förenade sig med de öfriga på torget. Just som äfven vi hunno dit, upptäckte Sigrid vår gemensamme kandidat Fridblom; armbå-gande sig bland folket och med en gulaktig mössa på hufvudet. Äfven Mathilde fick syn på honom och skyndade däråt. Vi följde. Då han fick se oss stannade han på sina låga ben och tog af sin gulaktiga mössa.

"Hon är i samma färgton som håret", sade Sigrid, som var elakt sagdt, ty hvad gör

det, om ens mössa är en smula gammal och gul. Hela Fridblom hade däremot ett nytt utseende: han såg trefflig ut i vårkvällens skymning, den gamle studenten, tanternas vän, nykteristen, den "värnlöse" unge mannen — han, äfven han! skulle ut och hälsa den nya våren för nionde eller tionde gången som student — ja *student* var han en smula i kväll.

"Skall inte kandidaten gå med sångarne?" frågade jag.

"Nej", svarade Mathilde i hans ställe, "är det icke bättre att gå med Nationen, så kan jag göra sällskap". Och så gingo de båda och ställde sig i ledet, där några recentioner genast gjorde sig kvicka öfver både Mathildes och Fridbloms mössor.

Nedifrån Drottninggatan ljöd det "... där de härliga lagrarna gro, hurral" Det var två Nationer som bredvid hvarandra marscherade in på torget. "Vestgötar och stockholmare", sade Sigrid.

Nu voro alla anlända och plötsligt sågos alla fanorna höjas och alla sångarne stämde upp. Tåget satte sig i rörelse mot slottet, defilerade förbi oss, där vi stodo i Drottning-

gatans hörn. Nästan alla bekanta voro där. Gurklundarna gingo med i sången, och i ett af de aldra första leden efter sångarleden kommer lille Putte, stockholmarn i vidunderlig krage på yttersta modet, ljusgul sommarrock och splitter ny mössa, kokett på sned fram i pannan. Bredvid honom och arm i arm marscherar Ällinår, stor, fet, litet krokig och med galoscher, med ena handen ömsom tryckande fast pincenezen ömsom hållande upp klännin- gen. — Det var stockholmare, uppländingar, sörmländingar... "Se Albert, se Albert!" ropade Sigrid på sitt vanliga lifliga sätt så högt att alla sågo på henne. Ja, där gick han, försökande hålla takten med sitt halta ben och med det lilla svarta skägget pekande framåt, emedan han höll hufvudet så bakut och mös- san på nacken. — Det var ett långt, långt tåg! Någon rör sakta vid min axel: "Elsa"...

Jag vänder mig hastigt: "Max"... Då gingo vi med strömmen och för att ej komma isär, så fick han hålla mig under armen — ja, det fick han, men det såg och märkte ingen. Det var ej som med Ällinår och Putte som alla sågo. Bättre i smyg? Å nej — men!

Sigrid var försvunnen. Max bar studentmössa. Hvad den mössan är förtjusande, bedårande vacker i synnerhet på Max. — Hela folkmassan böljade uppåt slottet. Vi med. — Den ljusa skymningen, sången — han så nära mig... Vi voro där uppe på höjden, alldeles under det röda runda slottstornet. Vi sågo staden under oss och slätten, utbredd som ett haf. Eldar brunno vid horisonten. Studenterna sjöngo. Fanorna stodo hvita i en klunga. Studenterna sjöngo åter.

“Max, hvad det är härligt!”

“Elsa“...

Det var sådan trängsel. Han höll ännu min arm. Fanorna höjdes. Folkmassorna böljade. De hvita mössorna slingrade sig genom den mörka massan som en lång orm. Allt drogs med nedåt igen från slottsbacken. Oemotståndligt men sakta och varligt rann strömmen nedåt. Och vi bland de andra.

Den förste Maj! Så fort jag vaknade, sade jag till Berta: “Berta det är förste Maj i dag!”

Och utanför stod han, dagen med det vackra namnet och med blå himmel och strålande sol.

Alla sågo riktigt högtidliga ut vid frukostbordet. Fönstren ligga mot norr, därför var det skugga i rummet, men på motsatta husraden sken solen så muntert, att de hade rullat ned gardinerna.

Selma Fikonlöf hade lof hela dagen (lik-som vi) och därför skötte vi hushållet. Det var rätt roligt.

Och ute! Flaggor på alla Nationer, åkande studenter, utklädda, tjocka vaktisar med fanstänger och buteljkorgar.

Vi gå nedåt stationen för att få se extratågen från Stockholm. Birger hade ändligen bedt att få vara med oss. Och så voro vi då alla fyra igen, ty äfven Max kom.

Det är vid elfvatiden stockholmstågen komma. I dag buro hvarken Birger eller Max studentmössor. Hvarför? De tycka icke om alla dessa stockholmsherrar och fruntimmer, som "usurperat", säger Birger, den hvita mössan.

Ner vid Rullan möta vi Sigrid, ny vår-

hatt, ny kappa, nya handskar, ljusst och luftigt och snitsigt som i ett modedefönster, första klass. Så skall det vara. — Usch jag har blott nya handskar, som jag köpt för sparade månads-pengar. Sigrid — brådtom förstås. Ej tid att gå med oss. Skall ut till Grindstugan på förmiddagen.

Emellertid hade vi kommit för sent, så tågen voro redan komna, och menniskoströmen vältrade fram ur järnvägsvagnen. Vi stanna. Alla passera förbi oss. Nej då! Det är en modejournal. Förtjusande. Så vackra färger, så elegant snitt: stockhelmskor! Majsol därpå.

“Det är en kulturnjutning“, sa’ Max.

Men hvad i all världen är det för några? Marketenterskor? — Nej, det är fruntimmer som åkt velociped hit! — Nej, det är reformdräkter! — O, så hemskt! — Kanske tillhöra de frälsningsarmên? — Snarare nihilister! — Ettdera. — De där med studentmössor utan kokard och röd sammet i stället för svart äro teknologer. — Ja, det är ärligt och rätt af dem, men många af dem ha också riktiga studentmössor, det är orätt — Och de med gubbar i

mössan i stället för kokard, hvilka äro de? — Vet icke. — Okända storheter. — Det är mäst fruntimmer med gubbhufvud i mössan. — Några med velocipeddrägt.

Och vidare och vidare vältrade stockholmsströmmen in i det goda Upsala.

“Den här stockholmsparfymen, som de ha med sig, bli vi ej af med på länge nu“, sade Birger, “jag tycker ej om det. Det är — hur skall jag säga? det är storstads-gat-aktigt, ohemtrefligt, det är teater, trycksvärta, öfverkultur — nej Ni förstå mig ej? Jo med ett ord: det är *stockholmskt*, sport i stället för nöje, lexa i stället för natur, konsär för musik vers för poesi. Det är osvenskt, akademiskt: det är stockholmskt, kom vi gå“,

Och så gingo vi uppåt Bredgränd. Vi gingo till Günthers. — Där voro vi då åter på vårt kära lilla kandis. Birger och Max disputerade om stockholmarne. Max försvarade stockholmskorna: “de äro stiliga“.

“Bevars, det är icke de *stiliga* stockholmskorna jag menar“, tyckte Birger, “det är de litterära, politiska, revolutionära.“

Men Max hade ingen lust att disputeras,

Han tog in vin. "Hvem egnar jag mitt bästa glas?"

"Ja, du har rätt, det är bättre att handla än att prata" medgaf Birger, och han drack med "sin dam", som Max uttrycker sig.

Ett par artillerister ställde sig att se utifrån på konfekten i butikfönstret. Birger fick se dem: "Se där äro de, de, som skola sätta in ett nytt jäsämne i vårt studentlif här. De äro då åtminstone icke blåstrumpor, icke "tanter". Vi behöfva ett vanligt element här. Det är just deras kårande vi behöfva. De gamla formerna för vårt studentlif ha brustit, äro ohjelpigt borta. Upsala är en storstad. Gluntarnas idyll, Geijers poesi ta sig här ut som foglar i bur. Det finnes nu inget studentlif — inte spår. Det sorts studentlif, som växer nytt i Stockholm är för oskönt för plebejskt att importera hit till Alma mater upsaliensis. Vi måste ha en fortsättning på vårt gamla fagra akademiska.

"Skål, det var vackert sagdt!" log Max.

Men nu var Birger i tagen: "Hvad är det som felas nu här? Jo, hvad om icke just idealen?"

“Hvad menas med det?” sa’ jag, men ångrade mig genast. Jag kände hur jag rodnade — ideal: mitt ideal är ju Max!

“Idealen eller fast mer idealet fattas oss fortfor Birger. Vi ha ingenting att samlas om, ingenting som entusiasmerar. Spetsen är afbruten. De andre, både tante-partiet och de röda, de ha sina mål, sina enande syften, men sådana patenteradt galna mål! — Se på hela högen af våra gemensamma bekanta: en sådan som Fridblom t. ex., som stryper hela sin ungdomstid med jobberi, och att få andra att göra det samma är ett mål, som eldar honom att hålla möten och offra tid och pengar. Se på Gurklundarna, som läsa, så att de ej veta till sig och ej ha en aning om hvad som sker i verlden och skola dö innan de lefvat; se på Svännlund, som är en parodi på karl. Och alla dessa radikalerna, som erkänna att de äro radikaler! De ha mål de: utopier till största delen. Men otrefnad och split åstadkomma de ändå. Och alla fruntimmerna slutligen, de emanciperade, uniformerade, de följa hvart som helst, blott det bär på tok och dit som galet är! — Men *vi*, hvad ha *vi*, att ena

oss om? Det gamla, glada, friska studentlifvet, som fostrade svenskar, ärliga män, det frodades här fordom på Fyris strand — ända tills störtfloden kom, syndafloden af bigotteri, radikalism, kvinnoemancipation, och nu drunknar studentlifvet ohjelpigt, så framt det icke kan få sig båtar att ro i: nya fasta organisationer, som bär det, nya "tidsenliga" förband med organisation lånad alldeles, — med minutiös noggrannhet! — från de tyska studentcorpserna, som segerrikt stått sig trots allt och åt Tyskland bevarat en manlig, fosterländsk, högsinnad embetsmannaverld — en ut i fingerspetsarne royalistisk byråkrati. — Här är för ledsamt, för tusan! Hvad ha vi från våra flydda studentår att minnas annat än hvad en knodd har att minnas från samma lefnadsår: arbete, värdshuslif, dispyter. Nej oss brister "die Frende au's Vaterland"; "folket behöfver skådespel ej blott mat". Nationalitetskänslan har magkatarr, den luktar af, fy den — hvad skall jag säga? — den luktar af allting och ingenting!"

Max skrattade: "Bravo! Men ser du, det är ändå omöjligt, allt det där. Studentlifvet

är dömdt till samma död som poesien i nivel-
leringens tid. Finns det väl någon dynamo
som kan fabrisera dylikt? Det gamla aristo-
kratiskt-seminaraktiga, eljest skulle — ja, det
är dumt att säga“... Han blef plötsligt all-
varsam. “Vi skola ju ändå en gång hinna
dit ned, dit vi nu glida på det sluttande pla-
net: ned till det norsk-amerikanska, humbugen,
republiken, kaos!”

“Det skall f-n glida ned dit!” svarade
Birger.

“Skål för det då, hedersbror!” ropade Max,
“quod bonum, faustum, felixque sit!” Och vi
drucko alla ur våra glas där inne på det lilla
konditoriet, två pensionsflickor, två studenter
och därutanför vårens första dag, strålande
och mäktig — den första Maj.

På eftermiddagen var det att ut och se
på lifvet. Max och Birger hade bedt oss åka
omkring med dem, men det kunde ju icke
komma i fråga, sådant förstår flickor bättre

än herrar. Då afstodo de därifrån också och vi gingo till fots alla fyra.

På Ågatorna var förfärligt mycket folk och långa rader af maskerade passerade i vagnar fram och tillbaka. Det var just icke mycket att se på, men på Dombron fingo vi plötsligt syn på Allinår och en hel mängd andra studentskor — men nej, det var icke Allinår. De rökade hemskt stora cigarrer. Och så förfärliga klänningar, smutsiga, för korta, en af dem raglade. — Utklädda! ja visst det var studenter, som klädt ut sig till studentskor. Oj, så de sågo ut! Hvad Allinår skulle bli ond, om hon mötte dem.

Men ur Sakt Eriks gränd dyker upp ur folkhvimlet en hvit fana och en nation följer henne med sångarne i spetsen. Det är vestmanländingarne. Det är "helsningarna", som börja. Ned åt Ågatan ljuder också sång. Det är sörmländingar, som gå öfver Nybron. Hvert gå de? Till Norrlands Nation. Folket rusar däråt för att få höra talen. I dag måste hvarje kurator hålla tolf helsningstal och tolf svarstal. Där kommer den Nation Ällinår tillhör. Äfven hon och ett par hennes "kamrater"

marschera med. Tänk, om hon möter de utklädda studentskorna!

De fleste studenter tyckas dock ej gå med sina Nationer. De gå i flockar och ensamma här och hvar på gatorna. Oj då! Där föll en ner vid kastanjerna vid ån. Den hvita mössan i smutsen! Att de ej hjälpa honom!

“Skandal“, sade Max, “supa sig så full!“

Vid Lundeqvistska boklådan, där vi stått en stund, komma Sigrid och Dagmar stormande förbi, glada och pratande som alltid: “Kom med ut till Vaksala torg, där är det skojigaste! Kom med ut och se på demonstrationshären!“

“Hvilken här?“

“Selma Fikonlöf vetja och alla dom andre; prins Karnaval är rent af lös!“

Då följde vi med.

Stora folkmassor började också strömma dit utåt. Något märkvärdigt var tydligen att se. Vi hunno dock icke så långt. Vi mötte dem. Först en armé af gatpojkar, hvisslande, skuttande, tjutande, därbakom goodtemplarnes väldiga musikkår för full ånga.

Plötsligt slogo de utåt drifvande och inåt

staden marscherade folkmassorna liksom hafsvågor tillsammans. Vi trängdes upp mot jernvägsbommarna, och både Birger och Max måste riktigt anstränga sig för att vi fyra flickor icke skulle bli ihjälklämda.

Ett stort utspändt lakan, på hvilket lästes: "Bort med supseden!" bars i spetsen för demonstranternas tåg. Därpå andra lakan och engelska och norska flaggor. Hundratals människor, kvinnor barn och män om hvarandra marschera efter dessa flaggorna, mäst pigor dock. Jag kände igen Grönlunds piga. Därpå åter lakan med inskriptioner: "Måtta i allt!" "Rösträtt åt alla!" samt flaggor, mest amerikanska.

"Se Selma, se Selma!" ropade Sigrid. Jaha, där gick hon i full uniform bland de andra soldaterna. Hon såg förtjust ut: "Om de ville supa hvar dag, så jag finge demonstrera!" De vore företrädda af sin egen musikkår och röda fana samt passade på tillfället att samtidigt annonsera: "I afton målskjutning i arken med stora frälsningskanoner".

Och så kom det tragikomiska: ännu en musikkår, visst socialisternas, och där bakom

bland alla de andra — lille Frans med studentmössa och nästan gråtfärdig. Han såg icke upp, icke åt sidorna. Så synd, stackars liten! Hvarför hade de tvungit honom dit?

Det var ett ändlöst tåg. Ännu var knappt hälften förbi. Allt jemt kommo nya lakan med inskriptioner: "Brottet är suplustans vän." "Statt upp ur din förnedring!" o. s. v. Och se! Fridblom och några till i studentmössor, däribland den nyförlofvade kandidat Johansson. Jag är säker på, att de sågo oss, men de vände sig med flit åt ett annat håll, då de marscherade förbi oss. Handtverkare, gesäller, pigor, studenter och små barn: det var ett väldigt marscherande, en hel armé, som vältrade sig in i staden för att opponera sig mot majhälsningarna.

"Vi måste gå med och se, hur det tar sig ut, när de köra sina lakan med inskriptionerna i synen på kuratorer och Nationer", skrattade Max, "när de hålla fram det där lakanet för vår kurator "Vet hut i din förnedring!" eller hvad det var de hade skrivit på det."

Men då Selma nu "demonstrerade" måste vi hem och hushålla. Det hade också blifvit ganska sent. — Så var det med den *första Maj*.

Upsala den 4 Maj.

O, så skojigt det nu är igen. Det var egentligen Selma Fikonlöf, som ställde till det. Hon kunde väl ha varit tyst! — Mathilde har länge varit så svag, och det är då riktigt sanning! så att hon måst köpa sig litet portvin och sherry, och hon har haft buteljerna i sin garderob. Men så i går morse, när Selma kom in för att städa, fann hon Mathilde lig-gande på golfmattan och trodde, att hon var död och sprang in till Berta och mig och ropade och lefde, och när vi kommo ut, låg Mathilde på mattan och hade en tom portvins-butelj i handen och vaknade, och så var det med den saken! Men nu ligger hon inne hos sig på andra dagen och kan inte med att komma ut, tror jag, ty Selma har talat om

det för kandidat Fridblom som ju ifrar för:
"Bort med supseden!" Berta påstår, att Selma
omtalat det för honom emedan hon älskar
Fridblom och vill peta Mathilde,

Upsala den 5 Maj.

Alla tidningar äro nu fulla med berättelser om hvad som sker i Upsala, och Max är ond på dem. "Murflar" säger han. Kan ej förstå hvarför han är ond. De skrifva ju ej något som är farligt. Blott vackra saker! Så här t. ex. (för den 30 April).

"De intelligenta nöjena hafva ännu sina målsmän i Upsala. Så hade föreningen Verdandi i förgår afton anordnat en särdeles lyckad diskussion öfver vårt skolväsende och dess utveckling i en sund anda. På samma gång taktfullt och kraftigt framhölls af de närvarande, hvaribland märktes de förnämsta representanter för vetenskapen och pressen så väl från Stockholm som från Finland och synnerligen från Norge, att framtidens lösen måste

vara ökad antal skolor, ökad antal lärarkrafter och ökade löneförmåner åt alla lärare. Af diskussionen framgick vidare med synnerlig klarhet och skärpa i bevisföringen nödvändigheten af alla allmänna läroverks omdanande till tidsenliga samskolor samt befrämjandet af "university-extention" och folkhögskolor. Man förordade en fredlig ordning och utveckling af dessa frågor, hvarför pressen och den väl-sinnade regeringen enträget borde hålla motsatta åsikter i tygeln och hindra reaktionens målsmän att genom sitt motstånd mot ofvannämnda tidsenliga reformer åstadkomma tve-
drägt. All strid borde nämligen undvikas och den normala utvecklingen lugnt och sansadt fortskrida."

Däriigenom får man reda på allting och det är annat än när Sigrid beskriver det! Eller när de skriva om demonstrationen på första Maj:

"Det var en upplyftande anblick detta folktåg erbjöd. Stilla och lugnt visade det folkets, de djupa ledernas kraf, och huru den verkliga glädjen är oberoende af ett öfverdådigt lefnadssätt. Det vore en för framåtskri-

dandet och upplysningen tidsenlig bragd att förverkliga dessa kraf, såsom redan skett i Amerika och Norge. Motpartiet bör icke vidare gjuta sprit i elden, och framför allt böra studenterna icke såra olika tänkandes sinnen genom dessa s. k. "majhälsningar" utan i stället besinna att de äro vid akademien för att tillgodogöra sig den dyrbara undervisning som landet här erbjuder. Att man ännu i våra dagar envisas att fasthålla vid något sådant som dessa s. k. "hälsningar" kan blott vara skadligt och har nu också af folket med dess fina instinkt brännmärkts och som vi hoppas aflysts."

Upsala den 6 Maj.

Mathilde har kommit ut!

I dag var hon vid middagsbordet. Men hon och kandidat Fridblom talas icke vid. Däremot skämtar hon nu med Albert, så det är en riktig cirkus att höra det. Ällinår blef allt en smula häpen, när hon såg hur kon-tanta de två blifvit.

“Nöjen måste människan ha“, sa’ Albert och gungade sig med det längsta benet samt satte ut hakan med det lilla svarta skägget, där han satt bakut i gungstolen, “nöjen måste hon ha, om hon ock skall betala dem med öfverpris.“

“Ja“, sa’ Mathilde, “nöjet är primärt“ (hon säger alltid så lärda ord, ty hon är lärd) “och arbetet är sekundärt.“ Och hon lade det ena

benet öfver det andra, stödde sig på armbågen och plirade med ögonen, ty hon är närsynt. "Arbetet är sekundärt" upprepade hon och bytte om ben.

"Nej", sa' kandidat Fridblom, "arbetet är det som man måste lefva för". Och han blickade på Mathilde med sina ljusblå ögon och strök med sina fingrar i sitt genialiska hår.

"Ja", sa' Allinår, "arbetet är det, kandidaten har rätt". Hon tryckte fast pincenezen, kliade sig i hufvudet och tog en kopp kaffe till.

"Nej", sa' Albert, "jag hyllar den uppfattningen att njutningen är lifsändamål".

"Ja, hvad skulle vi med lifvet annars?" ifyllde Mathilde och hostade med sitt lilla magra bröst. Ater blickade kandidat Fridblom. "Hvad vi skulle med det", sade han, "vi skulle ha det till en förstuga för grafven".

"Ja, en förstuga för grafven", sade Allinår med dåf stämman och tittade på sina fingrar, som voro gula af någon sorts smörja de ha på kemikum.

"Allt är allvarligt", sade Fridblom, men blott Allinår hörde på honom. Albert hade linkat af bort till Mathilde och hviskade något

i örat på henne, hvarpå båda skrattade. Allinår såg ängslig ut. Berta sade tyst till mig: "Albert vill hämnas på Allinår för Puttes, den lille stockholmarns skull". Selma Fikonlöf kom in med uppkäflade ärmor och frågade, om hon fick ta Fridbloms kaffekopp. Han blickade och funderade. Han förstod sig icke på, om han var fästman längre eller ej.

När vi kommo hem ifrån sången på eftermiddagen, voro alla gångna, och Selma sade, att Albert och Mathilde voro på teatern, och ännu äro de icke hemkomna.

Upsala den 10 Maj.

Bref till Ebbi.

Allra käraste!

Tänk så förfärligt länge sedan det är som jag skref till dig! Tack skall du ha för ditt kärkomna bref, som jag tänkt besvara hvar dag sedan. Men vi ha nu så förfärligt mycket att göra. Det är oerhördt att vara så tvungen sitta inne denna vackra årstid. Måste lära oss alla blommor ur böcker, när de växa därute i solljuset! Och *han!* O, Ebbi, om du visste hvad jag är sorgsen! På en tid ha vi så sällan fått träffas. Jag skall tala om det. Ser du Berta har varit så förtrollad en tid. Men allt i sin ordning. Jag gråter när jag skrifer detta. Det finnes så rysligt fullt med jurister. Det är ej som med offserare (=offi-

cerare), att det ej tages emot fler än hvad som går åt — eller jag menar: får plats, ty nu för tiden gå ju icke ens officerare åt. Å, så rysligt. Ällinår råder mig att fortsätta och taga studentexamen och studera och bli min egen och icke gifta mig förr än sent, sent. Om jag aldrig får Max, skall jag göra det. Men det är klart, att jag häldre väntar på honom i tio eller tjugu år, men om jag inte kan få honom, eller om ingen annan vill ha mig, eller om jag får smittkopporna, då blir jag nog studentska. O, så förskräckligt: tänk, om jag blir doktor och Berta löjtnant, ty, förstår du, de hade för en tid sedan alldeles förvridit hufvudet på henne, så hon var sig icke lik, och Sigrid säger, att hon visste en flicka, som blifvit hypnotiserad, så hon rymde från sin pappa och mamma och skickades till Stockholm och blef kadett och är nu löjtnant i "frälsningsarméen". Och vi som voro så lyckliga och redan gjort upp, hur vi skulle möblera i matsalen och salongen och sängkammaren. Men lyckligtvis hände det något lustigt med Mathilda och Selma Fikonlö, som varit de värsta att få Berta till att bli löjtnant, och

det hjälpte. Hvad skulle Bertas mamma eljest sagt, om hon fått hem sin lilla flicka så förändrad och besynnerlig. Jo, ser du, Mathilde har alldeles sadlat om och gått in i Verdandi och försöker nu få Albert i stället för Fridblom, och hon är nu så radikal att hon stafvar sitt namn Mattildd. Och Selma smäktar för kandidat Fridblom, så man kan ej vara till sammans med henne, säger Berta, därför kom Berta till oss andre till baka, och vi ha varit ute på Grindstugan och haft chokladkalas och treffligt värre. Asch, hvad gör det, om det råkat bli litet för många jurister, säg! Älskade min Ebbe, jag är glad igen! Det förstås att du har det bäst: sådan där högstämnd poesi med månsken öfver och helgongloria och riddare och slott, men vi få också försöka lefva med våra ärter och plättar om torsdagarna och skolböcker med gråpappersomslag och lexor och hufvudvärk och mångahanda bekymmer — säg, lilla väninna? Helsa din Ture och säg att jag niger för honom som vi fingo lära oss i dansskolan. Tideli tideli di, lansier, niger åt höger och venster. Nu hinner jag ej mer. Adjö, din egen *Elsa*

Upsala den 14 Maj.

Följde med Sigrid och Dagmar till domkyrkan i dag. Förfärligt trött. Orkar ej skriva färdig krian, som skulle varit lemnad för länge sedan. "Om skälen för Gustaf IV Adolfs afsättning." Finner inga skäl.

Därpå gingo vi för att se på alla byskolmästarne och byskolmästarinnorna, som kommit för att leka studenter och studentskor, resande fritt på extratåg. Usch, jag kan inte förstå, hvarför de tillåtas plumsa in i studenternas hus och i universitetet. Vore jag student, skulle jag bli så ond så!

Upsala den 15 Maj.

Här är en faslig värme allaredan. Man måste ha fönstren öppna. Om kvällarna höres då liksom i höstas pumpverkets suckar och musiken från Flustret, där det nu är ett lebens hvarenda kväll. Därutanför brusar vattenfallet vid Islandsbron ännu i full vårstyrka. Ångbåtarna ligga och inbjuda till Stockholmsresor, och längs slottedammen står en lång rad af åkardroskor, hvori man för tjugufem öre kan få åka ut till Polacksbacken. Det vore trefligt, om det inte vore så fasligt dammigt. — För öfrigt ligger det midt i solgasset något — hvad skall jag säga? ledsamt, vemodigt den här tiden. Ja, det är något i den vägen.

Lyckligtvis finnes Grindstugan och den svala skogen därute, men olyckligtvis har man

mycket sällan tid att frakta sina bekymmer dit ut för att få dem reparerade. Stundom händer det dock. Jaha? I Maj! En gång var både Berta och Birger med, en annan gång var det Sigrid och jag och Max. O, hvad jag älskar Sigrid! Ja, det förstår Berta också. Vi suto vid ett bord bland träden och drucko thé och ritade rebusar på bordet. En cirkel med "vous" inuti: hvad betyder det? Det kunde icke Sigrid gissa, och det behöfde hon inte heller. Det var inte till henne. Roligt med rebusar! Då låtsade Sigrid, som om hon sökte efter blåsippor. Jaha! Jaha! Tralala. "Finner du några blåsippor?" — "Jag tycker bättre om hvitsippor." — Men hon låtsades ej höra. Rebus. — Solen sjönk allt mer och mer. Kommandoropen på heden tystnade. Soldaterna fingo hvila. Fotgängare och ryttare började komma ut från staden. Vi kunde ej stanna längre. Vi gingo öfver heden, öfver sandåsen, öfver slottsbacken. Vi stodo däruppe ett ögonblick. Där nere låg staden, Fyrisstaden, med sina minnen, med sina brus-hufvud, med sina "unga gubbar". Här uppe stod borgen ljusröd och fundersam och skå-

dade dit ned. Adjö med dig borg, hvad tänker du? Om du visste, hvad jag är glad, för rosor och violer! Vi gingo öfra slottsgatan ned till universitetsplanen, där Geijer alltjämt stod och frågade: "hvad kostar smöret?" Vi satte oss att hvila där en liten, liten stund på en af sofforna vid hans fot. Domkyrkotornen lyste röda i kvällsolen. Jaha, tralala! Hvitsippor, rosor och violer...

Upsala den 16 Maj.

De resa bort, de draga bort, såsom flyttfoglar göra. De sprida sig öfver Sveriges vida rike. Blommor. Afsked. Kan icke, vill icke skrifva om det. Här blir, här är ödsligt.

Men se det vore då för harmligt, om man nu till på köpet skulle få underbetyg i t. ex. matematik: det gemenaste af allt! Usch! Allt annat är ändå bra oviktigt i jämförelse med "numeriska förste-grads-equationer" med en obekant. Det är mig obekant alltihop. Hopas det alltid förblir så! Kunde jag också bara lära mig de ryggradslösa djuren — stackars djur! — som äro det värsta af allt näst Ranunkulusarterna och städerna i Norrland. Jag måste sluta med den här fåniga dagboken och i stället skrifva krian om "jämförelse mel-

lan ett haf och en öken.“ Hu! Måste sitta uppe i natt. Skolan är ändå det viktigaste nu för tiden för “den unga kvinnan“. Aritmetik, botanik, grammatik frigör oss, ty kunskap “gör fri.“ Adjö kära lilla dagbok!

— — — — —

— — — — —

De voro där, nu för två minuter sedan. Nu draga de bort. Serenad. De voro där! *De! Han!* Den sista kvällen. — Nej nej, jag skall aldrig, aldrig, aldrig upphöra att älska dig, du käcka, glada ras, till hvilken han hörde!

— — — — —

... “så längtar mitt hjerta till dig,
min vän, min vän“ ...

— — — — —

... “till Österland vill jag fara

— — — — —

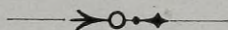
... allt under så grönande lind“.

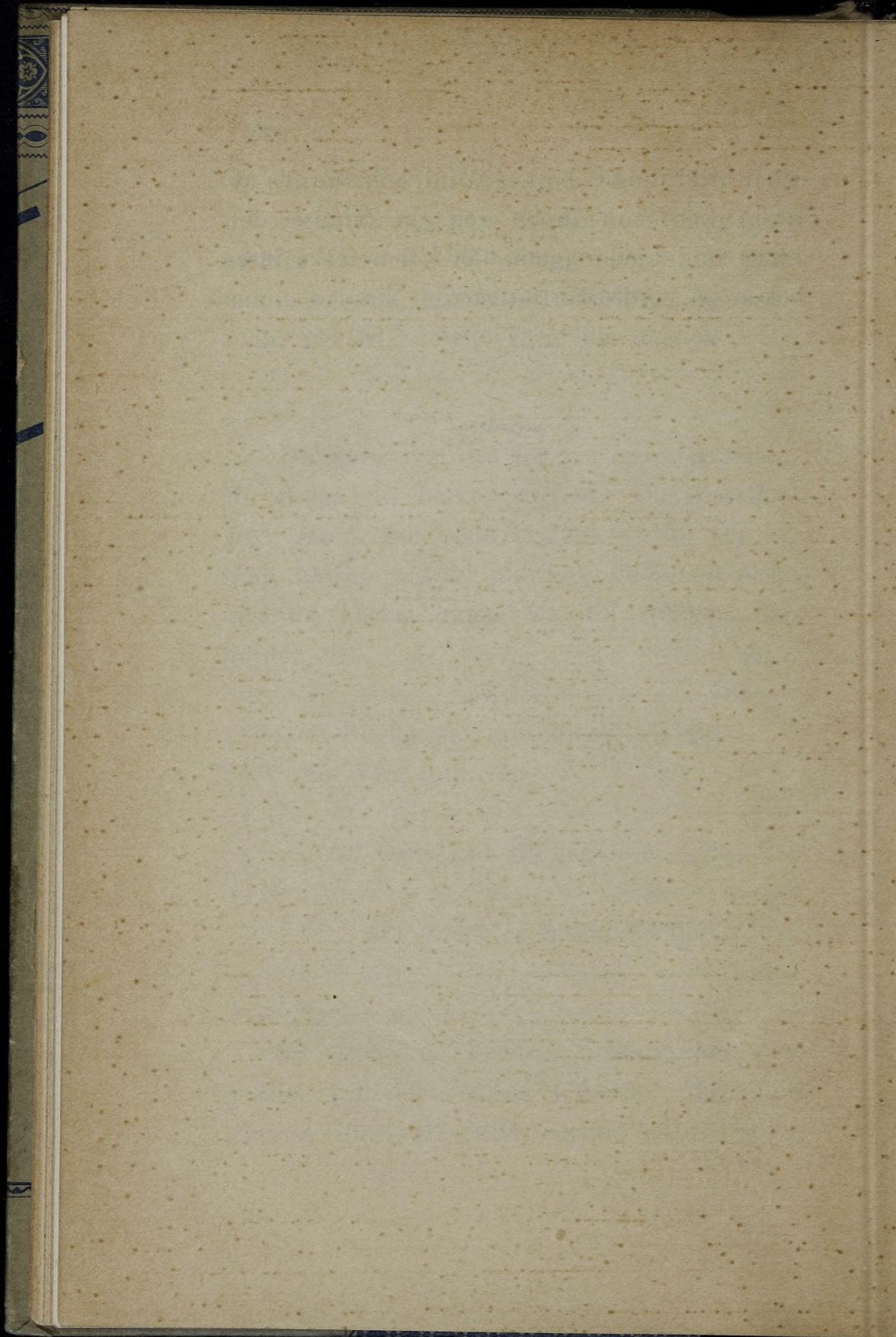
— — — — —

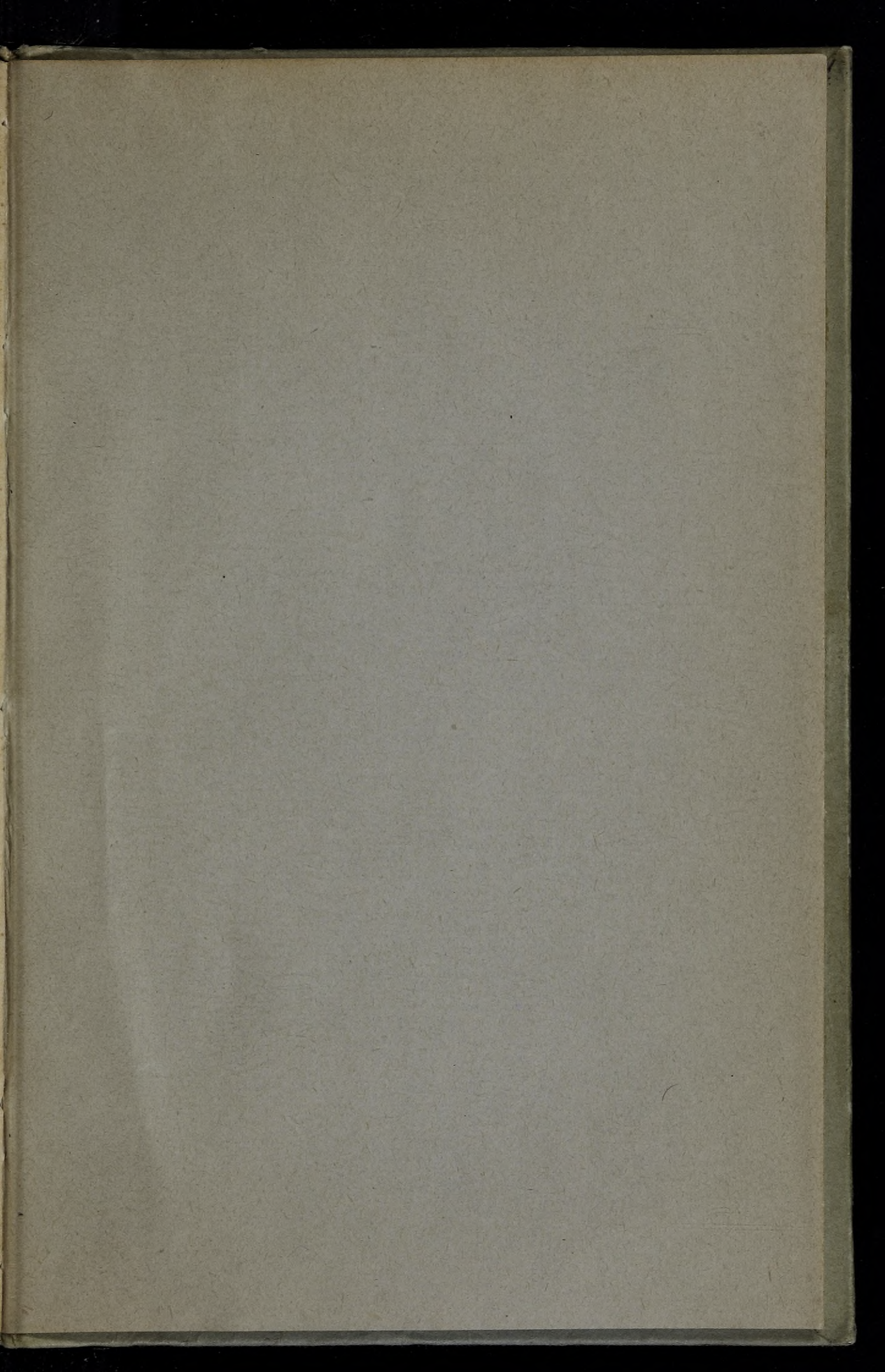
— — — — —

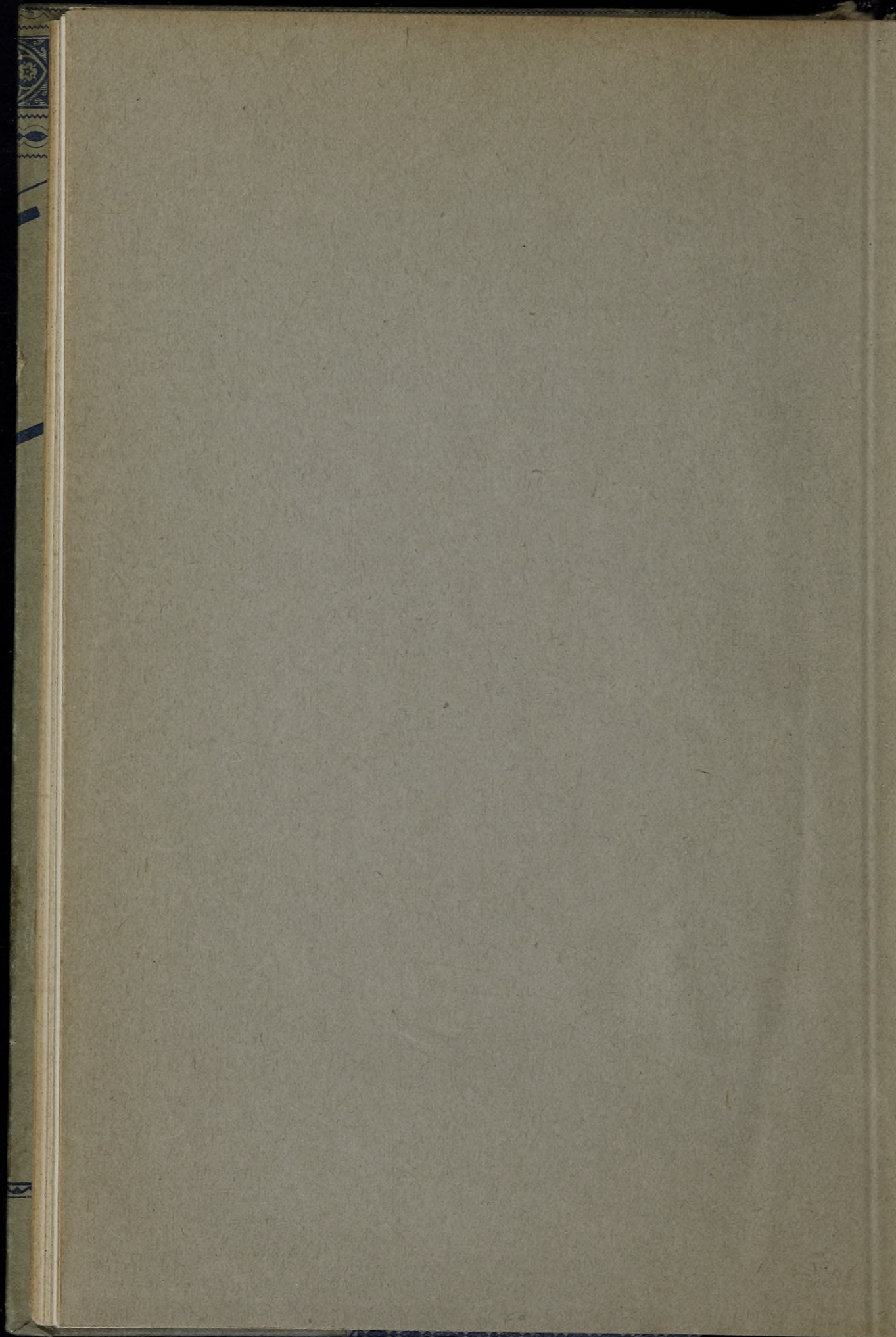
Så drogo de bort... Kastanjernas doft kännes från det öppna fönstret. Majnatten står så ljus och stilla därute, så dödsstill,

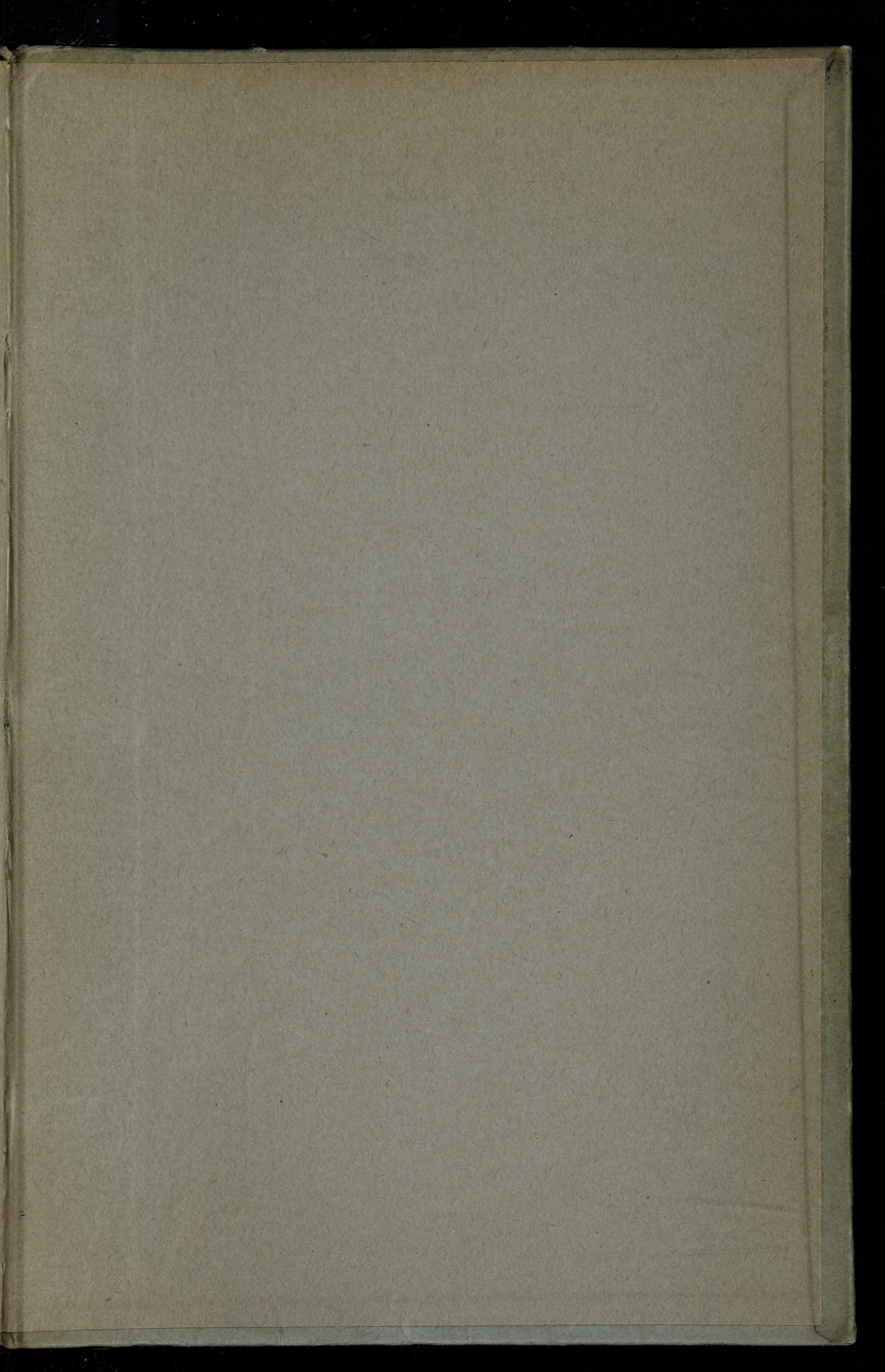
sedan de dragit bort. "Und mir ward's so riesig weh: mit ihnen zog ein Zeitalter der Liebe und Lieder", står det i den tyska läse-boken på "ordförkortningar".

Från F. C. Askerbergs förlag, Stockholm har utkommit:

Fru Svenssons Sparlakanslexor

Öfversättning från engelska originalet.

"Mrs Caudlés Curtain lectures"

af

Douglas Jerrold.

Tredje upplagan,

2 kr.

Posttidningen yttrar: »Douglas Jerrold, Fru Svenssons sparlakanslexor. Stockholm 1872. En fri öfversättning af Mrs Caudle's curtain lectures, som här haft sådan framgång, att första upplagan utsåldes på ett par eller tre månader. Förmodligen hafva köparne varit äkta män, som velat piquera sina fruar för deras föredrag öfver att mannen lånat en bekant 100 rdr; öfver att han varit ute till klockan öfver ett; öfver hans val af faddrar; öfver pigorna, öfver m. m., m. m. Tonen är lyckligt träffad och fruntimmerslogiken skildrad i all sin prakt. Är ett slags modern »Qvinno-spegel», som bör göra mycken nytta. Ett litet profstycke skildrar boken bäst:

»Nå, Svensson, jag hoppas att du är vid litet bättre humör nu, än du var i morse? Så, så — du behöfver inte börja på att hvissla; man brukar inte hvissla se'n man gått och lagt sig. Men det är dig så likt. Jag kan då inte öppna munnen utan att du försöker såra mig. Det fanns en tid, då jag brukade säga, att du var den bästa vareelse, som fanns på jorden; men nu är du ju alldeles förskräcklig. *Låta dig soffa?* — Nej, se det är just det, som jag inte ämnar göra. Det här är den enda tid på dygnet, då jag kan få tala med dig, och du *skall* höra hvad jag har att säga. Jag är tillbakasatt hela dagen, och då vore det väl bra hårdt, om jag inte skulle få lof att yttra ett ord eller par om nätterna. Dessutom skall Gud veta, att det icke är ofta jag säger något.»

Så går den goda frun på ett par 100 sidor igenom. Satiren är icke särdeles fin, men helt och hållet efter naturen.»